

Erkenningsnummer:
P708478

de knotwilg

Topjaar
voor muizenjagers

Plateau
van Wijnendale

Operatie
bunzing

Broedpoging
slechtvalk

PADDENSTOELEN
HEBBEN GEEN MANIEREN.

ZE DUIKEN
ZOMAAER ERGENS OP,
ZWAMMEN
AAN EEN STUK DOOR
EN NEMEN NIET EENS
HUN HOED AF.

Geert De Kockere
www.litenatuurjtes.net

Editoriaal

3 Dag mooie zomer

Algemene informatie

4-5 Een topjaar voor de muizenjagers

6-7 Wat de vogel niet kent... eet hij gewoon op

7 Giftige meesjes

10-12 Tussen Swal en Swytswal – Het Plateau van Wijnendale

Natuur- en Milieunieuwtjes

14 Algemeen

Een speelplaats vol bijen

15 Ichtegem

Zeldzaam bezoek uit het zuiden

15 Koekelare

Keizersmantel aan de leg

16 Moorslede

Onverwacht bloementapijt in walgracht Mariënstede

Samenwerken werkt!

16-17 Oudenburg

Een grutto met reiskriebels

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken genomineerd als 'Duurzame held'

Slechtvalken op de Onze-Lieve-Vrouwerk

18-25 Activiteiten

25 GEZOCHT: voorzitter regionale koepel

26-27 Operatie bunzing

28-29 Een hoge zanger met een opvallende staart

Plaatselijke bijdragen

NATUURPUNT GISTEL-oudenburg & HOGE DIJKEN VZW

32 Cursus natuurverkenner in Roksem (Hoge Dijken): een groot succes!

33 (Korst)mossen op foto

34 Nieuws van Natuurfotografen Hoge Dijken

NATUURPUNT MANDELSTREKE

36-37 Een eerste broedpoging van slechtvalken in Mandelstreek

NATUURPUNT TORHOUT

38 Natuurpunt Torhout nodigt je uit voor 'De Warmste Week'

38 Een 'Warmste Week'-kerstboom in huis?

Werken mee aan dit nummer: Dirk Anseeuw, Edward Anseeuw, Koenraad Blonrock, Daniël Boens, Freddy Cordy, Eric Cosyns, Kevin De Cock, Paul Debaenst, Roney Debaillie, Sofie Declercq, Erwin Deraus, Marie-Rose Deschynck, Piet Desmet, Fernand Devos, Leopold Dewulf, Xavier Dirix, Bertrand Duynslaeger, Roland Eeckhout, Jozef Germonprez, Peter Hantson, Geert Jonckheere, Patrick Keirsebilck, Peter Lemmens, Ludo Momerency, Michael Parmentier, Dirk Peene, Georges Pollentier, Jo Seynaeve, Johan Strobbe, Bart Van Thuyne, Marc Vandaele, Aurel Vandewalle, Frederic Vansteenkiste, Patrick Verhulst, Maarten Verlinda, Dirk Werbrouck & Ria Wyffels.

Omslagfoto (spechtinktzwam - *Coprinopsis picacea*) en foto's hiernaast: Erwin Deraus

Dag mooie zomer

Het was de voorbije maanden regelmatig tropisch warm in Vlaanderen, heet zelfs. Drie hittegolven kregen we over ons heen. Ongezien. Tot aan de jaren '90 hadden we gemiddeld één hittegolf per vier jaar. Tussen 1990 en 2015 steeg dat tot één per twee jaar. En sinds 2015 hebben we elk jaar minstens één hittegolf. Dit jaar dus drie, en ook talrijke dagrecords gingen spectaculair op de schop.

Ijsjesverkopers, pop-up bars en zwembaduitbaters deden gouden zaken, maar de warmte kwam niet alleen. Het was droog, extreem droog. De landbouw sloeg als eerste alarm omdat de groei op de akkers stilviel. Ook voor de veestapel werd het steeds moeilijker om aan voldoende drinkwater te geraken. Bovendien werd er een verbod uitgevaardigd om nog water op te pompen uit beken en kanalen. En op het ogenblik dat ik dit schrijf, is er nog geen beterschap in zicht.

Ook de natuur kreunt onder de droogte. Bomen verliezen hun bladeren veel te vroeg of sterven af. De poelen in het bos van Wijnendale, waar de bedreigde kamsalamander zich voortplant, liggen er kurkdroog bij. De larven, die nog vele maanden in het water moesten doorbrengen, hebben het dit jaar niet gered. Ook het lot van de vele moerasplanten is onzeker: bijzondere soorten als dotterbloem, rietorchis en waterviolier verdragen uitdroging heel slecht.

In de natte poldergraslanden van de Bourgogne en Snipgate, twee gebieden van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken, vielen plassen en sloten droog. De kleigrond werd zo hard dat de typische weidevogels geen eten meer vonden en niet tot broeden kwamen. De natuur is veerkrachtig, maar voor plant- of diersoorten die reeds bedreigd zijn, is dit een zware klap.

Het waterbeleid in Vlaanderen is nog te vaak gericht op snelle afvoer: ondanks beloftevolle proefprojecten worden er nog steeds akkers gedraineerd, beken rechtgetrokken en laagtes en

poelen gedempt. Het roer moet dringend om: beken moeten meanderen in een brede vallei, meersen moeten in de winter blank staan en moerassen moeten in ere hersteld worden. Zo krijgt het hemelwater de tijd om in de bodem te dringen en raken de grondwaterlagen weer aangevuld. Water is een belangrijke grondstof voor mens, dier en plant. Daar moeten we zorg voor dragen.

Aan Natuurpunt zal het niet liggen. Al jaren springen wij in de bres voor natte natuur. Ondertussen is er ook al heel wat praktijkervaring opgedaan met 'nat landschapsherstel', bijvoorbeeld door de Vlaamse Landmaatschappij. Nu is het tijd om samen met landbouw en overheden enkele versnellingen hoger te schakelen. Onze politici moeten keuzes maken en beslissingen nemen om ons water te beschermen. Hopelijk hebben de vele hittegolven hun bron van inspiratie niet laten opdrogen :-).

Het droge en mooie zomerweer van de voorbije maanden had ook leuke keerzijdes. Zo waren er dit jaar bijzonder veel veldmuizen, waardoor de torenvalken en uilen een boerenjaar achter de rug hebben. Ook de 31e editie van onze 'Ontdek-je-Plekje'-zomerwandelingen was een succes. Nooit eerder telden we zo veel deelnemers: 385 om precies te zijn.

Ik wil in het bijzonder onze natuurgidsen nog eens bedanken, die 9 keer op pad gingen. Ze namen ons mee op verkenning in 'hun' stukje natuur, elk vanuit hun eigen interesses en met hun eigen manier van vertellen. Het applaus op het eind hebben ze dubbel en dik verdiend. Fijn dat we weer ervaren hebben dat er zoveel moois te zien en te beleven is in eigen streek. Dat mag ook eens geschreven worden.

*Georges Pollentier, voorzitter,
namens de raad van bestuur
van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.*

Een topjaar voor de muizenjagers

Broedresultaten steenuil 2019 Natuurpunt Mandelstreke

Na het uitstekende steenuilenjaar 2018 volgden een uiterst zachte winter en een droge en warme lente, prima omstandigheden voor broedende steenuilen. Geen redenen dus om de nestkastcontroles met enige scepsis aan te vatten. En dat voorgevoel heeft zich ook in de cijfers vertaald: 2019 levert een nieuw record op met gemiddeld 3,31 jongen per geslaagd broedgeval. Het vorige record met 3,14 jongen per geslaagd broedgeval, dat dateerde uit 2014, werd daarmee gevoelig verbeterd. In de 23 jaar dat onze steenuilenwerking bestaat is het trouwens nog maar de tweede keer dat we het cijfer 3 vooraan mogen plaatsen.

Dit jaar lagen er 112 kasten te wachten op controle. Eén kast was niet bewoonbaar. De eigenaar had ze na snoeiwerken terug in de boom geplaatst, maar was het afsluitdeksel vergeten. Jammer, want deze kast was al 20 jaar continu bezet. Hopelijk palmt een koppeltje steenuilen de kast volgende winter weer in. Bij 1 kast was er geen controle. Er blijven dus 110 kasten over uit de gemeenten Ardooie, Hooglede, Kortemark, Ledegem, Lichtervelde, Moorslede, Roeselare en Staden om de resultaten te berekenen.

jaar	kasten	bezetting	jongen/kast
2010	111	62%	2,70
2011	110	60%	2,83
2012	107	60%	2,31
2013	108	61%	2,42
2014	109	60%	3,14
2015	109	54%	2,46
2016	107	63%	2,93
2017	105	55%	2,90
2018	108	64%	2,86
2019	112	60%	3,31

Voor het eerst in de 23 jaar dat onze steenuilenwerking bestaat, troffen we ook een zesling aan.

Foto: Marc Vandaele.

- 57 kasten met 189 jongen: 3 kasten met 1 jong, 13 met 2 jongen, 14 met 3 jongen, 18 met 4 jongen, 8 met 5 jongen en ook 1 met 6 jongen!
- 3 kasten met slechte eieren. Toch een opluchting na 2018, toen we 14 kasten met slechte eieren telden, een negatief record.
- 5 kasten werden duidelijk bezocht: we vonden solitaire vogels of sporen van een mislukt of verstoord broedgeval.
- 1 kast met een vorm van predatie: 3 dode jongen buiten de kast en, op dat moment, nog 2 levende in de kast.
- 1 kast met 3 dode jongen. Giftige prooien, na sproeiwerken in een nabijgelegen weide, zijn hier mogelijks de oorzaak van.

Dit geeft een bezetting van net iets meer dan 60 %, wat mij betreft een degelijk resultaat.

Voor het eerst in de 23 jaar dat onze steenuilenwerking bestaat, troffen we

ook een zesling aan. Marc Vandaele vond deze in zijn controlegebied in de gemeente Kortemark. Nadat we de oude nestkast 3 jaar geleden vervingen door een nieuw exemplaar met marter-sluis, hadden we daar 2 jaar op rij geen broedgeval meer. Dat zorgde toch voor de nodige bedenkingen. Zou die sluis de uilen op de een of andere manier afschrikken? Ondertussen zijn deze gedachten resoluut uit mijn hoofd verdwenen: de nieuwe kast was bezet, en hoe! De 6 jongen waren bij het ringen goed doorvoed en gelijk van grootte. Een primeur die ik graag in de armen nam, om vast te leggen voor de annalen van Steenuilenwerkgroep Mandelstreke.

Een tweede primeur diende zich in mijn eigen sector aan: Koen Vandepitte en ik troffen er een broedend vrouwtje aan met een Nederlandse ring. Ze werd in mei 2015 geringd in Terneuzen, toch zo'n 65 km in uilenvlucht. Dat is een on-

Links een jonge kerkuil, met herkenbaar verenkleed, bij het ringen. Rechts een kerkuilenbak met 6 jongere pulli. Wel een zootje: het nest van een kerkuil is niet het schoonste dat je kan aantreffen... :-). Foto's: Dirk Peene.

gewoon grote afstand voor een steenuil. Meestal zoeken jonge steenuilen een eigen stek op enkele honderden meters, hoogstens enkele kilometers, van de nestkast waarin ze geboren zijn. Het moet een ferme noordoostenwind geweest zijn die dit Zeeuwse meisje tot in Hoogede geblazen heeft.

Kortom: 2019 was een succesjaar, vergelijkbaar met 2014, toen er ook een overvloed aan veldmuizen was. Net als toen bleven een aantal koppels velduilen in de polders hangen om er te broeden. En dankzij al die muizenjagers zijn we gevrijwaard gebleven van een ware muizenplaag!

Ludo Momerency

Met dank aan alle medewerkers van de steenuilenwerkgroep van Natuurpunt Mandelstreek.

Broedresultaten kerkuil 2019 Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken

De kerkuilenwerkgroep van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken heeft de voorbije 3 jaar 48 bakken geplaatst: 36 in Oudenburg, 16 in Gistel, 4 in Bekegem (Ichtegem) en 2 in Oostende. Dit najaar plaatst de werkgroep nog 5 kasten bij en in 2020 nemen ze alle kerken van Gistel en Oudenburg onder handen.

Dit jaar telden ze 12 broedgevallen: 1 nest met 2 pulli, 2 met 3, 2 met 4, 4 met 5, 2 met 6 en zelfs 1 nest met 8 jonge kerkuilen. Dat laatste is een record. Al deze broedsels samen zijn goed voor 56 jongen, met een gemiddelde van 4,66 pulli per nest, wat erg veel is.

Een jonge kerkuil eet ook zo'n vijf muizen per nacht. Zijn er 5 jongen, dan betekent dat dat de oudervogels, die midden in de zomer pas beginnen jagen rond 23 uur, wanneer het pikdonker is, 25 muizen moeten vangen. Rond 5 uur 's morgens, wanneer het weer licht wordt, stopt de jacht en moet de teller (de oudervogels meegerekend) op 35 muizen staan. En dat opnieuw, en opnieuw, en opnieuw...

Peter Lemmens & Dirk Peene

Broedresultaten kerkuil & torenvalk 2019 - Natuurpunt Torhout

Dirk Werbrouck van Natuurpunt Torhout plaatst al vele jaren kerkuilen- en torenvalkbakken. Ondertussen volgt hij 15 kerkuilen- en 29 torenvalkbakken op. Die hangen niet alleen in Torhout, maar ook in Diksmuide, Hoogede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Lichtervelde, Oostkamp, Staden en Zedelgem.

Zowel de kerkuilen als de torenvalken deden het, net als de steenuilen, uitstekend dit jaar. Van de 15 kerkuilenbakken waren met 6 met een succesvol broedgeval, goed voor 28 jonge uilen. Dirk trof 2 bakken met 3 jongen, 2 bakken met 5 jongen en 2 bakken met 6 jongen aan. Stuk voor stuk goed doorvoede jonge vogels.

Ook 17 van de 29 torenvalkbakken waren bezet. In totaal werden er 81 jonge torenvalken geringd, waarbij het opviel dat er dit jaar veel grote nesten waren en dat alle jongen blaakten van gezondheid. In 2 bakken zaten zelfs 7 jongen. Dat dat uitzonderlijk is, blijkt wel uit de cijfers van Dirk: in de 38 jaar dat hij dit doet, is het de eerste keer dat hij zo'n grote nesten aantreft.

Peter Lemmens & Dirk Werbrouck

Wat de vogel niet kent... eet hij gewoon op

Vogels kiezen soms een andere maaltijd dan ze normaal doen: een merel die op salamanders vist, een mees die eikenprocessierupsen met brandharen leert eten of een specht die zich specialiseert in het openhakken van nestkasten. Zo'n opportunistische uitbreiding van het menu kan helpen bij het overleven. En redt misschien uw buxus.

Soms worden vogels betrappt op het eten van iets gek. Zo zijn er merels bekend die zich specialiseren in het vangen van salamanders en visjes uit vijvers of slecht-

valken die eens een halsbandparkiet uitproberen. Dit soort van afwijkend eetgedrag komt vaker voor. Het heeft dan ook voordelen.

Als vogels wat nieuws proberen dat toevallig op hun pad komt, leidt dat vaak tot gek, eenmalig of tijdelijk eetgedrag. Maar soms leidt het tot de ontdekking van een nieuwe voedselbron waar ze weer generaties mee doorkunnen. En dat kan het verschil maken in een snel veranderende wereld. Ze leren van elkaar en al snel eten ze het allemaal. Wie weet hoe het

afloopt met die vissende merels. Een paar voorbeelden.

Een bekend voorbeeld van een gekke, nieuwe voedselbron zijn de mezen die begin 20e eeuw in Zuid-Engeland leerden om melkflessen die op stoep stonden open te pikken om het roomlaagje eraf te eten. Een paar vogels ontdekten deze truc en de rest keek de kunst af, dus het gedrag verspreidde zich snel. Tot het verschijnsel 'melkman' verdween uit de samenleving en de mezen weer waren aangewezen op de natuur.

Linksboven: Deze hermelijn had duidelijk geen zin om te eindigen als reigersnack, en kon uiteindelijk ontsnappen. Foto: Freddy Cordy.

Rechtsboven: Een oeverloper kijkt 'verbaasd' naar een grote beer (nachtvlinder). Opeten of niet? Foto: Patrick Keirsebilck.

Linksonder: Een grote mantelmeeuw neemt een fuut te grazen. Misschien toch een maatje te groot? Foto: Patrick Keirsebilck.

Rechtsonder: De huismussen hebben ontdekt dat er in de buxussen lekkere hapjes te vinden zijn. Foto: Jozef Germonprez.

Een ander voorbeeld zijn de grote bonte spechten die hun eetgedrag hebben aangepast aan de nestkasten die wij trouw ophangen voor tuinvogels: ze hakken ze open en eten de jonge vogels op (ze eten sowieso eieren en jongen, maar het element 'nestkast' is nieuw). Ze doen het lang niet allemaal, maar als een specht eenmaal de gewoonte heeft, blijft hij het doen. Blijkbaar loont het de moeite. Mocht je daar last van hebben, plaats dan invliegplaatjes. Dat zijn metalen plaatjes met in het midden een groot gat, die je vastschroeft rondom de invliegopening van je houten nestkasten. Zo worden ze 'spechtproof'. Of gun de specht zijn maaltje, sneu als het is.

De koolmees die het presteerde om eikenprocessierupsen te eten is ook een mooi, recent voorbeeld. In 2016 kwam een berichtje bij Vogelbescherming Nederland binnen over een mees die een methode had ontwikkeld om deze rupsen met lange brandharen toch te kun-

nen eten. Hij streek de rups langs een tak voor hij hem opat. Zelfs de jongen werden ermee gevoerd en vlogen gezond uit! Een jaar later hadden meer koolmeesjes dit gedrag gekopieerd of ontdekt en de jaren erop werd het steeds algemener. Mezenkasten worden nu zelfs ingezet ter bestrijding van deze rups.

De koolmezen hadden echter 26 jaar nodig om door te krijgen hoe ze de eikenprocessierups konden eten zonder last te hebben van de brandharen. Sinds 1991 komt de eikenprocessierups voor in Nederland, oprukkend vanuit het zuiden, mee met de hogere temperaturen. In 2015 werd voor het eerst gefilmd dat mezen de jonge rupsen eten die nog geen brandharen hebben. En pas in 2017 had een deel van de mezen een maniertje gevonden om ook de rupsen mét brandharen te eten. Misschien kijken vogelsoorten ook onderling wel de kunst af, want meer dan tien vogelsoorten eten deze rups nu.

Het voorbeeld van de eikenprocessierups biedt perspectief op een oplossing voor het buxusmotrupsprobleem. Die rups dook in 2007 voor het eerst op in Nederland (per ongeluk geïmporteerd uit Azië). Ondertussen zien we eenzelfde verloop. Eind mei meldde Vogelbescherming Nederland al dat groepen koolmezen, sommige eksters en kauwen en een enkele specht de rupsen van de buxusmot aten.

Bij Jozef Germonprez uit Torhout waren het de huismussen die ontdekten dat die 'doodse' struiken plots vol lekkere hapjes zitten. Spuit dus vooral geen gif! Hopelijk ontdekken nog meer vogels de buxusmot: dan hebben zij een uitbreiding van hun menu en wij minder schade...

*Tekst: Jeanet van Zoelen, Vogelbescherming
Nederland*

Bewerking: Peter Lemmens

Giftige meesjes

Dit voorjaar lanceerden Velt en Vogelbescherming Vlaanderen een campagne om dode mezenjongen te melden. Bedoeling was om na te gaan of deze jongen resten van pesticiden bevatten en om te bekijken of hun dood veroorzaakt kon zijn door de bestrijding van de buxusmot.

De aanleiding tot dit onderzoek was de plotselinge hoge sterfte van mezenjongen, een jaar eerder. Dat gebeurde net op het ogenblik dat de rupsen van de buxusmot veel schade veroorzaakten in tuinen en er massaal bestrijdingsmiddelen werden ingezet om dit probleem aan te pakken.

Wat de onderzoekers het eerst opviel waren het hoge aantallen nestkasten met dode mezenjongen. Er liepen 1.101 meldingen binnen uit heel Vlaanderen, met in totaal 4.516 jongen.

Een tweede belangrijke vaststelling is het hoge aantal verschillende pesticiden dat werd aangetroffen: 36 in totaal, met zowel insecticiden, fungiciden als herbiciden. In 1 nest in Deinze werden zelf 8 verschillende landbouwgiften teruggevonden.

Een derde belangrijke vaststelling is dat in bijna alle tuinnesten (96%) pesticiden teruggevonden werden. Niet alleen recent ontwikkelde giften, maar ook reeds lang verboden middelen zoals DDT,

Dieldrin en Heptachloor. Zelfs in zogenaamd pesticidevrije bosgebieden werd in 4 van de 7 geanalyseerde nesten DDT teruggevonden.

Of de aangetroffen concentraties hoog genoeg zijn om de sterfte bij deze jonge mezen te verklaren, is echter niet duidelijk. Als voorbehandeling werd elk staal van dode mezenjongen 'gehomogeniseerd met een mixer'. De concentraties aan gifstoffen zijn dus gebaseerd op de massa van de volledige jongen, maar dat zegt natuurlijk niets over de accumulatie van pesticiden in hun lever en nieren. Het is goed mogelijk dat de concentraties daar veel hoger waren. Uit recent onderzoek (Millot et al., 2017) blijkt bijvoorbeeld dat een concentratie van 1 mg/kg aan Imidacloprid (een insecticide uit de groep van de neonicotinoïden) in de lever van zangvogels al acuut toxisch is. Verder onderzoek zal dus moeten uitwijzen wat de precieze link is.

*Bron: Vogelbescherming Vlaanderen
Bewerking: Peter Lemmens*

WELKOM IN HET
PROVINCIAAL BEZOEKERSCENTRUM
DE BLANKAART

NATUUR@ELIER VOOR KINDEREN

Woe. 25 sep., maa. 28 okt. en woe. 20 nov.

BUNKERS IN DE MIST

THEMAWANDELING 100 JAAR SLAG OM DE BLANKAART

Zondag 29 sept

AVONDJES OVER

Don. 4 okt. Het ware gelaat van Bakelandt

Don. 7 nov. De impact van elektrosmog

Don. 5 dec. Klimaatwaarde van polderland

BLANKAART XL DAG VAN DE TRAGE WEG

Zondag 20 oktober

Meer info en inschrijven nieuwsbrief op www.blankaart.be
Elke dag open in sept. en okt. van 13.30 tot 17.30 uur, in nov. en dec. tot 16.30 uur.

Provinciaal Bezoekerscentrum De Blankaart

Iepersteenweg 56, 8400 Woumen, blankaart@west-vlaanderen.be - 051 54 59 48

www.blankaart.be

[westvlaanderen](https://www.facebook.com/westvlaanderen) [provincie_wvl](https://www.instagram.com/provincie_wvl) [@provinciewvl](https://twitter.com/provinciewvl)

Volg ons op facebook "Origin'O torhout"

We zijn open van
ma-do 9u - 18u
vr 9u - 19u
zat 9u - 13u

Industrielaan, 3
Torhout

biobuurtwinkel
Origin'O

Origin'O Heerlijk vers!

Sights Of Nature
Natuurpunt Optiekshop
Vlamingveld 89
8490 Jabbeke
050 31 50 01
www.deputter.be

KITE OPTICS

**SWAROVSKI
OPTIK**

Leica

ZEISS

Bynux

OFFICIEEL PARTNER

KSP 80 HD

DE TOP IN ZIJN KLASSE

KITE OPTICS

www.kite-optics.be

Koop uw instrument met ledenkorting bij Sights Of Nature, officieel partner en steun zo Natuurpunt

VERREKIJKERS | TELESCOPEN | MICROSCOPEN | ACCESSOIRES

Tussen Swal en Swytswal Het Plateau van Wijnendale

'Tussen Swal en Swytswal' is de titel van de biotoopstudie die Leen Dumolin maakte in 1989, als opdracht in het kader van haar opleiding tot natuurgids. Als studiegebied koos ze voor 'De Swal', de natte Koekelaarse meers die sinds mensenheugenis afgeboord wordt door de straten met de namen 'Swal' en 'Swytswal'.

Ondertussen zijn we 30 jaar verder en is dit gebied van 1,56 ha geëvolueerd van een banale natte weide naar een natuurparel met tal van bijzondere planten en dieren. Misschien ben jij er ook al op bezoek geweest of ging je mee met een van onze vele wandelingen door de Swal en over de berg?

De Swal ligt op ongeveer 17,5 m hoogte aan de voet van de 'Koekelareberg'. Het geodetisch punt (een punt waarvan men de hoogte en positie heel precies heeft bepaald) op de 'top' ligt op precies 43,2 m. En dat op amper 900 m van 'De

Swal'. Zo'n hoogteverschil op zo'n korte afstand: dat vraagt toch wat uitleg.

De verklaring is dat de Koekelareberg een onderdeel is van het 'Plateau van Wijnendale', een verhoging in het landschap met een zwak golvend reliëf. De hoogte varieert van 20 tot 50 meter boven de zeespiegel. Plaatselijk dragen hoge delen van het plateau een aparte naam zoals de Koekelareberg in Koekelare en de Ruidenberg in Ichtegem.

Net als hun grootste broer, de Kermelberg, met zijn 154,81 m het hoogste punt van onze provincie en één van de hoogste toppen van Vlaanderen, zijn ook de Koekelareberg en de Ruidenberg getuigenheuvels. Het waren oorspronkelijk zandbanken in zee.

In het Tertiair (66 tot 2,58 miljoen jaar geleden) werd een groot deel van België regelmatig overspoeld door de zee. Afwisselend werden klei en zandlagen

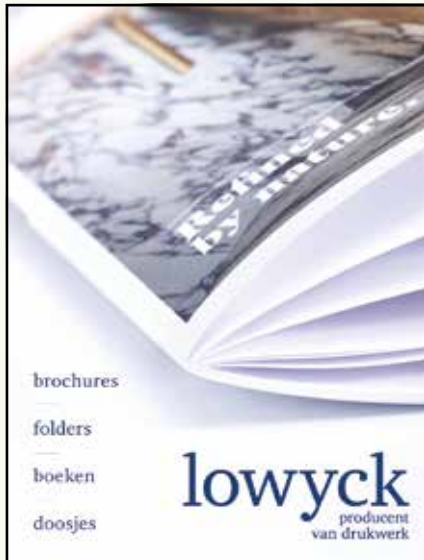
afgezet. Ongeveer 8 miljoen jaar geleden werd hierboven een laag sterk glauconiethoudend zand afgezet. Door het regelmatig blootvallen van deze zandbanken verweerde het glauconiet, kwam er ijzer vrij en roestte het zand aan elkaar tot een sterke laag ijzerzandsteen.

De voorbije 5 miljoen jaar werd de bodem langzaam omhoog getild. De continenten Afrika en India bewegen naar het noorden en botsen daarbij met Europa en Azië. Deze botsing in slow motion veroorzaakt, net als de kreukelzone in een wagen, een hele serie rimpels in de aardkorst, maar dan op reusachtige schaal. De Alpen zijn er door ontstaan, vandaar de naam 'Alpiene Plooiing', maar bijvoorbeeld ook de Himalaya vindt er zijn oorsprong.

In ons land vind je de verste noordwestelijke uitlopers van deze botsing. De Alpiene plooiing duwde hier de lagen

Zicht op de Koekelareberg vanuit de Cattaertstraat. Foto: Georges Pollentier.

Enkele veldstenen met fossielen van boven op de Koekelareberg.
Rechts een mooie afdruk van een Zwinkokkel. Foto: Georges Pollentier.

in het zuiden omhoog. De zandbanken kwamen bloot te liggen en wind en regen spoelden de zachte zandlagen weg, behalve op plaatsen waar deze beschermd worden door een laag ijzerzandsteen. Zo ontstond het heuvelende landschap met de West-Vlaamse bergen, net als het Hageland in Vlaams-Brabant en de Vlaamse Ardennen in Oost-Vlaanderen. Deze 'bergen' zijn dus niet zozeer ontstaan door opstuwing, maar eerder het resultaat van 'stand houden'. Vandaar: getuigenheuvels.

De bodem, de bovenste laag waarin planten wortelen, bestaat uit lemig zand. Dit werd afgezet tijdens 'de laatste ijstijd', het Weichselien.

Daaronder liggen afzettinglagen die bijna horizontaal liggen. De bovenste is de 'Formatie van Gentbrugge'. Deze bestaat voornamelijk uit klei- en zandlagen van wel 20 m dik, afgezet in de zee die het noorden van België toen bedekte. Hierin vind je zandsteenlagen.

In onze regio is de bodem meestal erg dun en vind je de 'Formatie van Gentbrugge' op geringe diepte, waardoor er bij het ploegen soms stukken steen aan de oppervlakte komen. Vandaar de naam

'veldsteen'. Verder vind je hierin ook veel fossielen, vooral schelpen van een tweekleppig weekdier dat op een kokkel lijkt, maar dan met een heel stevige schelp. *Venericor planicosta*, de Zwinkokkel, is een fossiel weekdier waarvan ook grote aantallen schelpen aanspoelen op de stranden van Cadzand-Bad, Knokke en het Zwin.

Onder deze laag vind je de afzettingen van de 'Formatie van Tielt', een 35 m dik pakket zand- en siltlagen, en daaronder de formatie van Kortrijk, een in zee afgezette kleilaag van wel 120 m dik.

De lagen in het plateau van Wijnendale hellen zacht naar het noordoosten. Daarom liggen de meest steile randen (tot 5%) van het plateau in het zuiden en het westen. Denk aan de steile helling van de baan Torhout-Oostende bij het kasteel van Wijnendale. De noordelijke en oostelijke randen vertonen een zachtere helling.

Zo een reliëfvorm met een steile helling langs de ene zijde en een zachte helling langs de andere kant wordt een 'cuesta' genoemd, een Spaans woord dat nu ingeburgerd is. De Fransen spreken van 'côte'. Deze reliëfvorm vind je onder meer in de omgeving van Cap Blanc

Nez. Het plateau van Wijnendale is niet helemaal hetzelfde, maar lijkt toch een beetje op zo'n cuesta.

Het plateau steekt opvallend boven het omliggende landschap uit. De meest opvallende 'toppen' kregen dan ook een eigen naam. 'De Ruidenberg' vind je in het zuiden van het plateau. Vlak daarbij ligt het hoogste deel, net iets meer dan 51,25 m boven zeeniveau. Je vindt er het hoogste punt van Ichtegem, Koekelare en Kortemark, en het was ook de inspiratiebron voor de naam van Natuurpunt Ruidenberg.

De Koekelareberg vind je in het westen, uitkijkend over Koekelare. Op 22 juni 1980 werd hier het 'Belgische Nationaal Kampioenschap' wielrennen gereden, en door de sterke helling van de wegen heeft men het hier sindsdien over de 'Poggio'. Voor de kenners: iemand heeft de naam geleend van die beruchte beklimming uit de wielklassieker Milaan-San Remo. Verder spreekt men van de Catteberg in het zuiden, de Keiberg in het noorden en de Zonneberg in het zuidwesten.

De Swal is nat, heel erg nat. En dat komt niet alleen omdat het water de

Het plateau van Wijnendale met situering van natuurgebied 'De Swal' (donkergroene cirkel), de Koekelareberg (lichtgroene cirkel), de steilrand (kaki lijn) en alle beken die ontspringen in de omgeving van het plateau (blauw). Kaart: www.giswest.be

berg afloopt, maar ook omdat het water dat hogerop de grond insijpelt, op ondoordringbare kleilagen botst.

Daardoor wordt het gedwongen om horizontaal een andere uitweg te zoeken. Gevolg: bronnetjes. Sommige van de bronnen aan de rand van het plateau werden gebruikt om drinkwater te winnen, zoals het 'Fonteinetje', de bron van de Fonteinbeek aan de noordrand van het Wijnendalebos. Maar ook hogerop op de Koekelareberg was er een: de Sint-Maartensbron. Ondertussen is ze niet meer zichtbaar in het landschap, maar wie nog foto's van die oude bronnetjes heeft mag ze ons altijd bezorgen!

Als je dan even gaat tellen is het ongelooflijk hoeveel beken hun oorsprong vinden op de flanken van het plateau. Als we beginnen bij De Swal en het plateau in wijzerzin volgen, zien we achtereenvolgens de Donkbeek, Blekerijkbeek, IJzerwegbeek, Zeewegbeek, Moubek, Makeveldbeek, Kasteelbeek (met in het Wijnendalebos de bovenlopen Fonteinbeek, Keunebosbeek en Waterbeek), Meerlaanbeek, Waterhoenbeek, Calvebeek, Bovekerkebeek en Bergbeek ontspringen. En dan vergeten we voor het gemak even alle kleinere, naamloze beekjes.

Zin om op verkenning te gaan en te genieten van de vele vergezichten die het plateau van Wijnendale biedt? Ga eens op stap langs de Koekelareberg Wandelroute. Alle info en kaart op www.westtoer.be/nl/doi/koekelarebergwandelroute.

In een volgende editie van 'de knotwilg' gaan we dan dieper in op de geschiedenis en de natuurwaarden van 'De Swal'.

Georges Pollentier i.s.m.
Daniël Boens en Fernand Devos

Renewi geeft uw afval weer energie!

Renewi Belgium nv

Regenbeekstraat 7C - Roeselare

Tel. 051 23 20 11 - www.renewi.be

ZORG VOOR DE NATUUR PLAATS EEN FIJNSTOFFILTER

FIJNSTOFFILTER - POLVO (OEKOTUBE)

Broucke investeert voor een betere luchtkwaliteit in België. Door de fijnstoffilter van Oekotube kunnen we 95% van het fijnstof uit de rook filteren via ionisatie. Ontdek waarom een Polvo fijnstoffilter van Oekotube een must is voor uw haard.

HOE WERKT DE FIJNSTOFFILTER?

De Polvo fijnstoffilter (Oekotube) werkt op basis van ionisatie. Een elektrode in het rookkanaal, die verbonden is met het Oekotube-toestel, zorgt door middel van een elektronisch, magnetisch veld ervoor dat alle fijnstofdeeltjes tegen het rookkanaal gefixeerd worden. Zelfs de kleinste deeltjes (PM1) worden uit de rook gehaald.

- Het verbruik van dit Polvo fijnstoffilter is verwaarloosbaar: 30 W bij gebruik en 1 W in de stand-by fase.
- Via dit fantastisch toestel worden er 95% van de fijnstofdeeltjes uit de houtrook gehaald.

VOORDELEN POLVO FIJNSTOFFILTER (OEKOTUBE)

De Polvo fijnstoffilter, beter bekend onder de naam Oekotube, heeft veel voordelen in vergelijking met standaard fijnstoffilters:

- Het creëert geen trekvermindering voor uw schouw, want het enige dat zich in uw rookkanaal bevindt is een elektrode van 1,6 m.
- Het filtert fijnstof efficiënter dan goedkopere fijnstoffilters. Met de Polvo / Oekotube filter zal 95% van de fijnstofdeeltjes uit uw rook verdwijnen.
- Gemakkelijk in onderhoud. De schoorsteenborstel kan gemakkelijk de elektrode aan de kant duwen zodat uw rookkanaal perfect kan gekuist worden.
- Weinig verbruik: 30 W wanneer de fijnstoffilter werkt en 1 W in de stand-by fase is. Het toestel zal bij detectie van warmte automatisch aanschakelen.
- De filter kan worden gebruikt voor een toestel tot 40 kW.
- Er zijn geen structurele veranderingen nodig in uw woning. Onze Polvo fijnstoffilter kan bovenop uw schouw geplaatst worden.
- Alle fijnstofdeeltjes worden gefilterd, zelfs de kleinste PM1-deeltjes.

Neem
contact op
voor
meer info

BROUCKE
Tulikivi & KachelCenter

Roeselarestraat 92 | 8600 Esen | 0495 680 962
Meulebeeksesteenweg 12 | 8700 Tielt | 051 438 252

www.broucke.be

Natuur- & milieunieuwtjes

ALGEMEEN

Een speelplaats vol bijen

Begin juli werd Edward Anseeuw opgebeld door de directeur van de plaatselijke school: de speelplaats was ingenomen door een kolonie bijen. Hij dacht eerst nog aan een wespennest, maar bij een bezoek aan de speelplaats zag hij een 50-tal holletjes tussen de tegels en een grote groep solitaire bijen. Pluimvoeten!

De pluimvoetbij is een solitaire bij die graag haar nest graaft tussen tegels. Het is een nuttig dier dat zorgt voor bestuiving en absoluut ongevaarlijk is. In tegenstelling tot sociale insecten, zoals honingbijen en gewone wespen die in 'echte' kolonies leven, zijn solitaire bijen als de pluimvoetbij zachtaardig. Wanneer ze bedreigd worden, zullen ze vluchten in plaats van agressief te zijn. Ze hebben immers geen honingvoorraad of koningin te verdedigen. Hun angel raakt bovendien niet door menselijke huid.

De pluimvoetbij (*Dasygaster hirtipes*) heeft een voorkeur voor zandige gebieden, zoals duinen en heidegebieden, maar nestelt in een stedelijke omgeving ook tussen de straattegels. Foto's: Edward Anseeuw.

Dat de nestjes net bij het begin van de grote vakantie de aandacht trokken, hoeft niet te verbazen. De pluimvoetbij is immers actief van begin juni tot augustus (grotendeel tijdens de schoolvakantie dus). In deze periode graven

de vrouwtjes de nesten uit, waarbij de 'pluimvoeten' dienst doen als efficiënte graafmachines.

In feite moet je dus niets doen en kan je ze in alle rust observeren. Zitten er veel bij elkaar, dan kun je dat deel van de nestplaatsen eventueel even afbaken zodat de nestjes niet verstoord worden. Dat werd op een andere school al gedaan. Er werden daar ook infobordjes bij gezet zodat de kinderen en hun ouders konden kijken en leren wat er daar gebeurde. Heel wat organisaties doen tegenwoordig trouwens inspanningen om insecten, in het bijzonder solitaire bijen zoals deze pluimvoeten, te beschermen.

En als ze echt opduiken op een plaats waar ze niet mogen blijven, kun je ze laten verhuizen door een paraplu of schaduwdoek over de nestplaatsen te zetten. Bijen zijn nu eenmaal zonneklappers en ook hun nest willen ze liefst zo zonnig mogelijk.

INTELLIGENT WONEN BVBA

STATIESTRAAT 63 - LICHTERVELDE
0475 346 737 - WWW.INTELLIGENTWONEN.BE

ALGEMENE ELEKTRICITEITSWERKEN + ZONNEPANELEN IN WONINGBOUW EN KMO
ONTWERP • INSTALLATIE • SERVICE

ICHTEGEM

Zeldzaam bezoek uit het zuiden

De omgeving van de stationsput in Eernegem is de laatste jaren uitgebouwd tot een groene oase. Wandelaars en fietsers vinden het zalig om even te verpozen rond deze grote plas. Door de aanleg van een kikkerpoel vonden reeds heel wat amfibieën en libellen hun weg naar Eernegem.

De paardenbijter is er een courante verschijning. En in tegenstelling tot wat zijn naam doet vermoeden, bijt hij geen paarden. Hij dankt zijn naam aan het feit dat hij vaak jaagt op insecten die zich dichtbij het lijf van dieren of mensen ophouden, waardoor het lijkt of hij ze bijt.

Links de paardenbijter (*Aeshna mixta*), rechts zijn neefje de zuidelijke glazenmaker (*Aeshna affinis*).

Let op de kleinere en minder fel blauwe achterlijfsvlekken bij de paardenbijter. Bovendien hebben paardenbijters kleine gele streepjes op de achterlijfssegmenten. Foto's: Dirk Anseeuw.

Dit jaar dook zijn neefje hier op, de zuidelijke glazenmaker. Dit is echt wel uitzonderlijk bezoek. Door de opwarming van ons klimaat is deze zeldzame libel vanuit Zuid-Europa tot bij ons geraakt,

en blijkbaar viel de stationsput in de smaak. Hopelijk kon deze libel zich hier voortplanten en zien we volgend jaar nakomelingen van deze bijzondere gast.

KOEKELARE

Keizersmantel aan de leg

Al enkele jaren voert het Agentschap voor Natuur en Bos een beheer dat meer licht in onze bossen moet brengen. Door de bomen uit te dunnen en de wandelpaden te verbreden, valt er meer licht op de bosbodem. Daar profiteren wilde bloemen van.

Dit moet ook de keizersmantel opgevalen zijn, een zeldzame vlinder uit de familie van *Nymphalidae*. De rupsen van deze soort zijn gespecialiseerd in viooltjes. Deze zomer had Dirk Anseeuw het zeldzame genoeg om er een aan te treffen in het Koekelarebos, terwijl zij eitjes legde in de spleten in de schors van een Koekelareden.

De nuchtere rupsjes zullen daar overwinteren tussen mossen, om in april naar de viooltjes aan de voet van hun geboorteboom te kruipen. Later verpoppen ze aan een takje dat uit de strooisellaag steekt.

Van eind juni tot begin september mogen we dan weer een generatie van deze prachtige vlinders verwachten. Zo zie je maar dat volgehouden beheer tot hele mooie resultaten kan leiden!

Een keizersmantel (*Argynnis paphia*) in het Koekelarebos legt eitjes in de spleten in de schors van een Koekelareden (*Pinus nigra* ssp. *laricio* cv. 'Koekelare'). Foto: Dirk Anseeuw.

Nieuwbouw & verbouwingen
Carports & bijgebouwen - Terrassen & opritten

DBO POPELIER

**DUURZAME
BOUW- EN
OMGEVINGSWERKEN**

UITVOERING & ADVIES

Lakenstraat 58 - 8800 Roeselare
0472 38 12 75 - info@dbo-popelier.be
www.dbo-popelier.be

MOORSLEDE

Onverwacht bloementapjt in walgracht Mariënstede

We hadden erop gehoopt, maar het niet meteen verwacht: natuurontwikkeling na het ruimen van de walgracht van Mariënstede. Langs de Azalealaan en de Ridder-Janlaan ziet het er op de oevers best veelbelovend uit, met gele lis en andere fraaie moerassoorten. De planten hebben er zich zonder twijfel gevestigd vanuit een zaadbank, de nog in de bodem aanwezige zaadvoorraad van enkele decennia geleden.

In het water telden we alvast twee soorten waterranonkel, fijne waterranonkel en grote waterranonkel, in de opgeschoonde walgracht aan de zuidkant van het Chirobosje. En er is ook, enigszins verrassend, kieming vastgesteld van één exemplaar waterviolier, een soort die het moet hebben van kwelwater. Benieuwd of deze soort zal standhouden en uitbreiden. Als dat lukt, mogen we hier de volgende jaren nog extra bloeispektakel verwachten.

Samenwerken werkt!

Begin dit jaar nodigde de Heemkundige Kring van Moorslede ons uit om mee te werken aan de 'Open Monumentendag' in het park van kasteel Koekuit.

Met een achttal natuurgidsen verzorgden we zeventien gidsbeurten in de Engelse tuin van het kasteel, steeds met

De herstelde walgracht en de grote waterranonkel (*Ranunculus peltatus*). Foto's: Eric Cosyns.

Er was erg veel interesse voor de wandelingen door het kasteelpark, waarvoor je vooraf moest inschrijven. Foto: Peter Hantson.

een dertigtal deelnemers. De goede organisatie van de heemkundige kring zorgde voor een vlotte opeenvolging van de vele wandelingen en wij konden onze vereniging voorstellen aan de ruim zeshonderd bezoekers. Dat leverde zeven nieuwe Natuurpuntleden op!

Deze activiteit was wel een 12-urendag, maar de mensen van de heemkundige kring en wij kijken terug op een succesvolle en toffe dag. Op naar de volgende samenwerking! En uitaard willen we de eigenaars nog eens bedanken om dit privé domein even open te stellen voor het publiek.

OUDENBURG

Een grutto met reiskriebels

Op 29 april spotte Jo Seynaeve langs de Klemskerkestraat in De Haan een grutto met bijzondere kleurringen aan de poten. Niet de bij ons beter gekende (kleur)ringen met een combinatie van cijfers en letters, maar een combinatie van ringen en kleuren. Jo nam er een foto van, stuurde zijn waarneming door en kreeg als bedankje een overzicht met de plekken waar deze vogel al eerder gezien werd. En wat daar op stond, was toch wel even verrassend.

Deze vogel werd op 24 februari 2009 geringd in Moëze, in Frankrijk. Dat vind je aan de Atlantische kust, tussen Rochefort en het Île d'Oléron. Op dat ogenblik was deze grutto al meer dan 2 jaar oud.

In daaropvolgende terugmeldingen zie je dat hij er een kosmopolitisch leven op na houdt: na het ringen trok hij van Frankrijk naar de polders in het midden van Nederland (Ouderkerk aan de Amstel en Durgerdam, allebei in de omgeving van Amsterdam), om dan weer terug te ke-

Deze grutto (*Limosa limosa*) heeft een respectabel aantal kilometers op de teller: al 12 jaar pendelt hij tussen Zuid-Portugal en Midden-Nederland. Foto: Jo Seynaeve.

ren naar de estuaria van de Sado en de Taag bij Lissabon. Tussenstops houdt ie in 't Pompje in Oudenburg, in De Haan, Klemskerke en Stalhille.

De verste terugmelding komt uit Unche in Guinee-Bissau, aan de westkust van Afrika. Daar werd hij gespot op 7 december 2015 om, na een tussenstop in Portugal, op 26 februari 2016 weer op te duiken in zijn vertrouwde polder in Ouderkerk aan de Amstel, ruim 6.000 km verder... Respect!

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken genomineerd als 'Duurzame held'

Op 25 september werd de vierde verjaardag van de 'Agenda 2030' van de Verenigde Naties gevierd. Dat is een langetermijnplanning met zeventien doelstellingen voor een duurzame wereld tegen 2030 (zie pictogrammen hieronder). Deze doelstellingen worden 'Sustainable Development Goals' of SDG's genoemd.

Oudenburg nam dit jaar voor het eerst deel aan de 'Week van de Duurzame Gemeente', die liep van 18 tot 25 september. Tijdens deze week werden de lokale 'Duurzame Helden' in de kijker gezet: bedrijven, organisaties en vrijwilligers die allemaal op hun eigen manier bijdragen aan een duurzame samenleving.

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken was een van de genomineerden.

De 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

Via de stedelijke informatiekkanalen, zoals de facebookpagina en de website van de stad, werd hun werking nog eens extra in het zonnetje gezet. Gefeliciteerd aan NPGO&HD! En aan de stad: bedankt voor het vertrouwen.

Slechtvalken op de Onze-Lieve-Vrouwerk

In de zomer van 2015 werden er voor het eerst slechtvalken gezien op de kerktoren van Oudenburg. De slechtvalk is onze grootste inheemse valk en ook 'de snelste vogel ter wereld'. Wanneer slechtvalken zich van erg hoog op een prooi storten, halen ze vlotjes snelheden van 350 km/u en meer.

De jonge vogels die er in 2015 opdoken,

gebruikten de toren van de Onze-Lieve-Vrouwerk als uitvalsbasis. Sindsdien zijn er elke winter wel slechtvalken op en rond de toren gesignaleerd, meestal gedurende de wintermaanden. Sinds enkele maanden huist er zelfs een koppeltje. Alhoewel het mannetje ook al enkele keren op de kerktoren van Gistel werd gespot, vind je ze meestal op één van de zijtorentjes onderaan de hoofdspits. Van daaruit proberen ze dan een duif of kauw te verschalken.

Het vrouwtje inspecteerde ook regelmatig een van de platforms boven de wijzerplaat van het torenuurwerk, waarschijnlijk om een nestplaats te zoeken. En moesten ze er tot broeden komen, dan zouden we dat uiteraard prachtig vinden.

De Oudenburgse slechtvalken (*Falco peregrinus*) op hun vaste stek op de toren van de Onze-Lieve-Vrouwerk. Foto: Freddy Cordy.

activiteitenkalender

POP-UP-ACTIVITEITEN

Zowel Natuurpunt Mandelstreek als Natuur.werkgroep Torhout organiseren regelmatig 'pop-up-activiteiten'. Dat zijn 'activiteiten die plots opduiken' en erg snel georganiseerd worden, bijvoorbeeld omdat er ergens een bijzondere vogel werd gespot of omdat het de ideale omstandigheden zijn om een inventarisatie te doen. Het is praktisch onmogelijk om deze activiteiten op te nemen in 'de knotwilg' of zelfs in 'de groene flits', onze maandelijkse e-nieuwsbrief. Ben je in deze activiteiten geïnteresseerd, stuur dan een mailtje naar Philippe Deprez van NP Mandelstreek (secretaris@natuurpuntmandelstreek.be) en/of naar Geert Carette van Natuur.werkgroep Torhout (geert.carette@skynet.be). Zij sturen je dan een bericht wanneer zij iets organiseren.

Opruimen poel 't Elsenhof Roeselare

· Zaterdag 12 oktober om 9 u.
(12 u.)

Bij samentuinproject 't Elsenhof ligt een poel, maar deze is dringend aan onderhoud toe. Er ligt heel wat afval in en rond de poel, maar ook de beplanting eromheen moet nodig aangepakt worden.

Aangezien de vrijwilligers die zich inzetten voor het moestuinproject dit niet allemaal alleen kunnen, komen de vrijwilligers van Natuurpunt een handje helpen. We gaan opruimen, maaien en snoeien, zodat de poel weer helemaal amfibievriendelijk is ingericht. Als er ruimte genoeg is, leggen we ook een takkenwal aan. Voor de vele scholen die meehelpen aan dit moestuinproject is dit een grote meerwaarde. Zo kunnen de leerlingen de nabije natuur ontdekken.

Breng laarzen mee en kledij die vuil mag worden. Dat stad zorgt voor het nodige werkmateriaal en Natuurpunt zorgt voor een drankje. En als je over een waadpad beschikt, mag je dat zeker meebrengen: we werken immers 'aan' en 'in' de poel.

Afspraak op de parking bij het kruispunt Beverseardeweg / Kardinaal Cardijnlaan in Roeselare. Meer info bij Martine Lakiere (0479/780.002).

Organisatie: NP Mandelstreek i.s.m. Stad Roeselare

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

· Zaterdag 12 oktober om 9 u.
(12 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes midmaandelijke watervogeltellingen in Vlaanderen. Met dit project wordt informatie verzameld over aantallen, habitatkeuze, numerieke trends en verspreiding van overwinterende watervogels in Vlaanderen. Ook Natuur.werkgroep Torhout doet hier aan mee en bezoekt verschillende waterpartijen in Kortemark en Torhout. Deze activiteit staat open voor iedereen, van beginner tot doorgewinterde vogelaar. **Afspraak op de parking van kinderboerderij 'd'Oude Smelterij', Ieperse Heirweg 5 in Torhout. Breng een verrekijker of telescoop mee. Meer info bij Wim Rommel (0471/477.754).**

Organisatie: NP TORHOUT

'Repair Café' met Torhout Content Torhout

· Zaterdag 12 oktober vanaf 13.30 u.
(17 u.)

Torhout Content organiseert samen met Femma Torhout, Natuurpunt Torhout en Netwerk Bewust Verbruiken opnieuw een 'Repair Café'. Handige Harry's en Henriëttes staan er klaar om, **samen met jou**, je kapotte spullen te herstellen. En dat kan van alles zijn: een fiets, een botte kettingzaag, een elektrisch toestel dat niet meer naar behoren werkt (zelfs een computer!), een beschadigd juweel of een kledingstuk met een gaatje erin.

Afspraak in 't Bourgondisch Hof (Ganzevijverstraat 4, Torhout). Vooraf inschrijven hoeft niet, maar is wel handig zodat we het nodige materiaal kunnen voorzien. Stuur een mail naar rdebaille@gmail.com of bel 0484/481.547. Herstellingen zijn gratis; enkel voor eventuele wisselstukken moet je betalen. Een vrije bijdrage voor de werking van het 'Repair Café' is steeds welkom. Meer info op www.torhoutcontent.be of www.repaircafe.org.

Organisatie: Torhout Content i.s.m. Femma Torhout, NP TORHOUT & Netwerk Bewust Verbruiken

'Nacht van de Duisternis' Vlaanderen

· Zaterdag 12 oktober

Op de 'Nacht van de Duisternis' doven verschillende gemeenten de verlichting voor een avond en kunnen inwoners even proeven van de rust en gezelligheid van een donkere nacht. Zo wordt de impact van lichtvervuiling in de kijker gezet. Doof thuis de lichten en maak met familie, vrienden en buurtbewoners een nachttuitstap (fakkels en kaarsjes zijn toegestaan!). Stippel een leuke route uit, ga op stap en ontdek dat de wereld van het donker veel verassingen in petto heeft. Herken je de grote beer of andere sterrenbeelden? Kan jij nachtvlinders, uilen of vleermuizen spotten?

Meer info op www.bondbeterleefmilieu.be/activiteit/nacht-van-de-duisternis

Organisatie: Preventie Lichthinder & Vereniging Voor Sterrenkunde

Start 'Week van het bos' Vlaanderen

· Zondag 13 oktober

Van 13 tot en met 20 oktober staat de Week van het Bos opnieuw in het teken van ravotten. Iedereen het bos in! Talloze bosgidsen, -liefhebbers en -wachters, maar ook gemeenten en verenigingen zorgen dan voor een uitgebreid aanbod bosactiviteiten. Kom rennen, springen, vliegen, duiken, vallen, opstaan en weer doorgaan!!! Want buiten spelen en op avontuur gaan in de natuur maakt ons gezonder én creatiever. **Meer info op www.weekvanhetbos.be.**

Organisatie: Agentschap voor Natuur en Bos i.s.m. BOS+ & Ketnet

Familiewerkdag in het Groenhovebos Torhout

· Zondag 13 oktober vanaf 9 u.
(12 u.)

Ben je graag buiten in de natuur? Steek je graag de handen uit de mouwen of wil je meer weten over de planten en dieren in het bos? Kom dan naar Groenhove! Samen met enkele beheervrijwilligers help je om van het Groenhovebos een mooiere en natuurrijkere plek te maken. Zowel voor

wie wil bijleren over bosbeheer als zij die hun krachten willen testen is er iets te doen. In één beweging geniet je ontspannen van de natuur; doe je aan fitness, word je helemaal zen en leer je sympathieke Natuurpunters kennen. Ook al kan je maar 1 uurtje blijven, je bent van harte welkom. We zorgen voor een drankje tijdens de pauze en sluiten af met een picknick met biobelegde boterhammen.

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Kom je wat later en zie je niemand staan, bel dan even naar Roney (zie hieronder). Zorg voor aangepaste kledij en een paar stevige handschoenen. Een snoeischaar en/of spade komen eventueel ook van pas. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

Organisatie: NP TORHOUT

Watervogeltelling

Oudenburg

· Zondag 13 oktober om 9 u.
(12 u.)

Elk winterhalfjaar organiseert het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) zes mid-maandelijkse watervogeltellingen in Vlaanderen. Daarnaast omvat dit project ook slaapplaatstellingen van aalscholvers, meeuwen en wulpen. Met dit project wordt informatie verzameld over aantallen, habitatkeuze, numerieke trends en verspreiding van overwinterende watervogels in Vlaanderen.

Ook Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken doet hieraan mee. De vogelwerkgroep telt de watervogels op de Hoge Dijken en in de omgeving. Verder vergeten we ook de wulpen in de Bourgognepolder niet. Zin om mee te gaan? **Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg, maar neem voor alle zekerheid ook even contact op met Dirk Peene (0476/301.520) omdat afspraakplaats en -uur eventueel nog kunnen wijzigen.** Breng een verrekijker of telescoop mee.

Organisatie: NP GISTEL-oudenBURG & HOGE DIJKEN

Het Koekelarebos in de herfst

Koekelare

· Zondag 13 oktober om 14 u.
(16 u.)

We gaan op stap in het Koekelarebos om te genieten van bosvruchten, herfstkleuren en paddenstoelen.

Afspraak op de parking van het bos. Rijd naar het kruispunt Provinciebaan / Litterveldstraat in Koekelare en draai de Litterveldstraat in. Na 150 m. vind je de parking rechts, aan een onverharde weg. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Opening fiets- en wandelpad Bergmolenbos

Roeselare

· Zondag 13 oktober vanaf 14 u.
(17 u.)

Tijdens deze 'Week van het Bos', die dit jaar loopt van 13 tot en met 20 oktober, wordt het nieuwe fiets- en wandelpad doorheen het Bergmolenbos geopend. En aangezien het hoofdthema van de 'Week van het Bos' nu 'ravotten' is, worden er deze namiddag heel wat activiteiten voor kinderen gepland. Op dit ogenblik staat het programma nog niet helemaal op punt, maar we kunnen je alvast vertellen dat het nieuwe fiets- en wandelpad geopend wordt om 14 u. Verder kan je er terecht voor foodtrucks, geanimeerde wandelingen en standjes allerhande. **Het volledige programma vind je (binnenkort) op www.natuurenbos.be/week-van-het-bos. Natuurpunt Mandelstreke zorgt alvast voor een standje met animatie en organiseert een natuurwandeling doorheen 'de Kleiputten'. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. ANB, SLS 't West-Vlaamse hart, stad Roeselare e.a.

'Dag van de Trage Weg'

Vlaanderen

· Zaterdag 19 & zondag 20 oktober

Elk jaar in de herfst vindt de 'Dag van de Trage Weg' plaats. Duizenden buitenmensen, fietsers, kinderen, ruiters en wandelaars trekken dan paden en wegjes op. Van de Westhoek tot in het Maasland, in het

groen en in de stad, langs authentieke landwegen en nieuwe tracés. De 'Dag van de Trage Weg' is hét uithangbord voor aangename en veilige trage wegen in ons land. **Meer info? Kijk dan op www.tragewegen.be/dtw2019.**

Organisatie: Trage Wegen vzw

'Dag van de Trage Weg': Zoektocht & sprookje langs nieuwe 'trage weg' in de omgeving van het Groenhovebos

Torhout

· Zaterdag 19 oktober om 14 u.
(16.30 u.)

De 'Dag van de Trage Weg' is een actieweekend waarbij 'trage wegen' in de kijker staan. Deze wegen voor niet-gemotoriseerd verkeer bieden ongetwijfeld ook jou heel wat voordelen: je ontdekt er de natuur; ze zijn ideaal voor een fiets- of wandeltocht en ze vormen een verkeersveilig alternatief voor drukke straten. Bovendien vertellen deze vaak eeuwenoude verbindingen iets over de lokale geschiedenis. Jammer genoeg zijn veel van deze paden en wegjes illegaal afgesloten, ingepalmd of omgeploegd. De 'Dag van de Trage Weg' moedigt gemeenten aan om verwaarloosde wegen te herstellen.

Dit jaar gaan we opnieuw op verkenning in en rond het Groenhovebos. Eerst wandelen we een nieuwe trage weg in die werd aangelegd door de Vlaamse Landmaatschappij. Een sprookje maakt het ook aantrekkelijk voor kinderen vanaf 4 jaar en voor alle deelnemers jonger dan 16 voorzien we een doe-activiteit. Afsluiten doen we met een receptie, aangeboden door de Stad Torhout.

Afspraak langs de Ventweg Zuid (1 km ten oosten van het kruispunt met de Keibergstraat / 200 m ten oosten van het kruispunt met de Palingdreef) voor een wandeling van zo'n 4 km, onderbroken door enkele rustpauzes. Op verschillende plaatsen kan je een doorsteek nemen. Deelname is gratis. Toegankelijk voor kinderwagens en rolwagens met grote wielen. Meer info bij Roney Debaillie (0484/481.547).

Organisatie: NP TORHOUT i.s.m. Stad Torhout & VLM

Proeven van de herfstfeer in 'De Kleiputten'

· Zondag 20 oktober om 10 u. (11.30 u.)

De poorten van het natuurgebied zwaaien deze zondagmorgen voor een laatste keer open. Daarna gaan 'De Kleiputten' in winterrust. Kom mee genieten van de nevelslierten tussen goudkleurig wuivende rietvelden, onder een confetti van neerddarrelende herfstbladeren. Naast die sfeer van geheimzinnigheid heeft de herfst, als laatste stuip trekking voor de winter, nog heel wat meer in petto. Dit geldt zeker voor de vreemde soorten paddenstoelen die nu overal hun kop opsteken, en de trekvogels uit het noorden. Die tanken hier even bij, of blijven zelfs de ganse winter hangen. Laat je samen met onze gidsen verrassen door duikende dodazaizen, tropisch gekleurde ijsvogels, ongewone reigersoorten, horden overtrekkende vinkachtigen, een eenzame waterral of vroege wintertalingen. En waarom niet: misschien proeven we eens van de bessen waar al die vogels van komen snoepen? Kortom: dit wordt een zalige zondagmorgen die je alle drukte even doet vergeten.

Afspraak op de parking van 'De Kleiputten' in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Bij nat weer zijn laarzen handig. Meer info bij Dirk Vandewalle (0485/636.970).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Herfstwandeling 'Ruimte Diksmuide': van Pervijze naar Stuvetjes door de polders

Diksmuide

· Zondag 20 oktober om 13.45 u. (17 u.)

Op deze 'Dag van de Trage Weg' gaan we lekker wandelen. We vertrekken bij de kerk van Pervijze: de parochie Sint-Niklaas en Sint-Katharina is al eeuwen gekend en heeft dan ook een boeiende geschiedenis. Via het Woonerf 'Ten Bercl' komen we op de Frontzate. We passeren het vroegere station van Pervijze en stappen wat verder over de Grote Beverdijk. Langs de Frontzate valt heel wat te vertellen. We vinden er een boeiende flora. Via een aftakking van de Viconi-

astraat bereiken we de Reigersvliet en via een nog maar pas aangelegd brugje betreden we natuurgebied 'De Kleiputten'. Ook hier valt heel wat te beleven. Via de Kasteelhoevestraat bereiken we ten slotte de Sint-Pieterskerk van Stuivekenskerke. Vlak ervoor treffen we het supergezellige cafeetje 'In De Vicogne'. Van daar ergens voeren we de bestuurders terug naar hun auto's in Pervijze.

Afspraak om 13.45 u. bij het station van Diksmuide (Bortierlaan) voor carpooling of om 14 u. bij de parochiekerk Sint-Niklaas en Sint-Katharina van Pervijze (Schoorbakkestraat z. nr., Diksmuide). Bijdrage: € 2 per persoon of € 5 per gezin, eventueel ook een ticket voor de belbus. Meer info bij Jozef Dumoulin (051/500.866 of ruimte.diksmuide@proximus.be).

Organisatie: RUIMTE DIKSMUIDE

Paddenstoelen in het Polygoonbos Moorslede

· Zaterdag 26 oktober om 13 u. (16 u.)

Samen met paddenstoelengids Jimmy Desmet gaan we op stap in het Polygoonbos. Afspraak om 13 u. op de parking van het Polygoonbos, op de hoek van de Citernestraat en de Lange Dreve in Zonnebeke. Een foto toestel, loep en verrekijker kunnen van pas komen. Meer info bij Jean-Pierre Vandamme (0478/678.048).

Organisatie: NP KERN DE REIGER

Paddenstoelenwandeling in het Vijverbos

Staden

· Zondag 27 oktober om 14 u. (17 u.)

Het Vijverbos in Westrozebeke is een interessant stukje natuur. De eeuwenoude bosbodem maakt het tot een ideale zwammenbiodoop. Samen met paddenstoelenkenner Jimmy Desmet gaan we op zoek naar de mooiste exemplaren. En misschien spotten we ook wel een paar eekhoortjes. Afspraak om 14 u. bij de ingang van het Vijverbos bij het kruispunt Romenstraat - Vijverbosstraat. Opgelet: het stuk van de Romenstraat dat dwars door bedrijf Greenyard Frozen Bel-

gium liep is afgesloten en werd verlegd. Je vindt het nieuwe tracé enkele honderden meters verder richting Hoogede. Meer info bij Koen Vandepoortael (0497/869.733).

Organisatie: NP KERN GROOT-STADEN

Groenhove by night

Torhout

· Zaterdag 2 november om 18 u. (20 u.)

Halloween is net gepasseerd, maar trek je mooiste Halloweenpakje nog eens aan en breng een klein lichtje mee. Samen trekken we het donkere Groenhovebos in. Wat gebeurt er daar 's nachts allemaal? En hoe goed ken jij de dieren van de nacht? Kom mee de duisternis beleven en luister naar de mooiste verhalen over onze hoofdrolspelers. Na de wandeling trakteren we je op een lekkere kom warme soep. Alle kleine en grote kinderen welkom :-)

Afspraak op de parking van Groenhove, recht tegenover de manege (Bosdreef 8, Torhout). Meer info bij Xavier Dirix (0488/811.245).

Organisatie: NP TORHOUT

Infomoment 'schenkingen en legaten'

Oudenburg

· Donderdag 7 november om 10.30 u. (12 u.) & 14 u. (15.30 u.)

Bij een kopje koffie en een stukje taart geeft Natuurpunt-medewerker Joost Verbeke je meer uitleg over de mogelijkheid om Natuurpunt op te nemen in je testament. Ken je bijvoorbeeld het duolegaat? Op die manier kan je iets nalaten aan een goed doel zoals Natuurpunt zonder je erfgenen (familie of vrienden) ook maar iets te kort te doen. Zij erven immers belastingvrij en moeten geen torenhoge erfbelasting betalen. Geïnteresseerd? Afspraak in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg voor een vrijblijvend infomoment. Meer info op de advertentie hiernaast.

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Roksemput Bie Nachte Oudenburg

· Vrijdag 8 november vanaf 19 u.
(23 u.)

Afgelopen voorjaar volgden 37 mensen de leerrijke natuurverkennercursus in natuurgebied 'De Hoge Dijken', beter gekend als de 'Roksemput'. Een groepje van een tiental cursisten gaat nu de uitdaging aan om voor alle leden van Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen een fijn publieksevenement te organiseren: 'Roksemput Bie Nachte'. Neem je partner, kinderen, vrienden en familie mee naar 'De Hoge

Dijken'. Je wordt er ondergedompeld in 't Roksems duister, hoort verhalen over lokale legende 'Droeksje', bent getuige van een boomplantmoment, wordt culinair verrast op monsterlijke hapjes en drankjes, en je kinderen worden griezelig geschminkt... Kortom: een avond om nooit te vergeten!

Afspraak bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Familiewerkdag in het Groenhovebos Torhout

· Zondag 10 november
vanaf 9 u. (12 u.)

Zie familiewerkdag 13 oktober.

Wandeling in het arboretum Koekelare

· Zondag 10 november om 14 u.
(16 u.)

We gaan op stap in het enige West-Vlaamse arboretum, dat van Koekelare. Je kan er boomsoorten van over de hele wereld bewonderen. **Afspraak in het arboretum aan de Bovekerkestraat in Koekelare. Neem bij het kruispunt Bovekerkestraat / Provinciebaan (N363) de richting Bovekerke. Na 190 m. vind je rechts de (kleine!) parking en de toegang van het arboretum. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Schelpenwandeling in Oostduinkerke

Koksijde

· Zondag 17 november om 8.30 u.
(18 u.)

Met gids Ingrid Jonckheere van de strandwerkgroep verkennen we bij laag water het strand van Oostduinkerke. We speuren naar schelpen, maar ook krabben, kwalen, wieren, zeesterren en ander fraais. Met de hulp van Ingrid en de meegebrachte veldgidsen proberen we de beesten en planten een naam te geven. 's Namiddags gaan we vogels kijken in de polders van de Westhoek.

Afspraak om 8.30 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat-Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling (€ 0,05/km) of om 9.30 u. aan het eind van de Gilles Scottlaan in Oostduinkerke (parking bij Boothotel Peniche, Albert I Laan 4). Meebrengen: picknick voor 's middags, verrekijker en veldgidsen rond strand en zee. Meer info bij Wim Marichal (0476/307.762).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Donderdag
7/11

INFOMOMENT

'UW TESTAMENT VOOR DE NATUUR'

NATUUR IS VOOR ALTIJD.

Al gedacht aan een legaat voor Natuurpunt in jouw testament? Zo help je ons om onze kwetsbare natuurgebieden meer en beter te beschermen. Er bestaan verschillende formules. Ken je bijvoorbeeld het duo-legaat? Zo laat je iets na aan het goede doel én krijgen je erfgenamen (familie of vrienden) tegelijk een flinke bonus. Zij moeten dan immers géén erfbelasting betalen. Spreker Joost Verbeke geeft allerlei praktische tips om van een testament vlot werk te maken. Meer info in het oktobernummer van 'de knotwilg'.

OP DONDERDAG 7 NOVEMBER 2019

Bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg

Keuze uit 2 lezingen: van 10u30 tot 12u en van 14u tot 15u30

Organisatie: NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken

Meer informatie of een persoonlijk gesprek?
Joost Verbeke, contactpersoon schenkingen en legaten
0477-20 47 27 • joost.verbeke@natuurpunt.be
www.natuurpunt.be/legaten

activiteitenkalender

Watervogeltelling

Kortemark & Torhout

• Zondag 17 november om 9 u.

(12 u.)

Zie watervogeltelling NP Torhout van 12 oktober.

Watervogeltelling

Oudenburg

• Zondag 17 november om 9 u.

(12 u.)

Zie watervogeltelling NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken van 13 oktober.

'Dag van de Natuur'

Vlaanderen

• Zaterdag 23

& zondag 24 november

Bomen planten, maaien, wilgen knotten: tijdens de 'Dag van de Natuur' steekt iedereen de handen uit de mouwen. Zin om lekker mee te worden in de frisse buitenlucht en tegelijk de natuur vooruit te helpen? Help mee op 23 of 24 november bij jou in de buurt. Je maakt kennis met de vrijwilligers die het hele jaar door de natuur in je buurt beheren. En zo kunnen zij tijdens de 'Dag van de Natuur' grotere klussen klaren. Kom alleen, met je familie, vrienden of collega's. Ook jeugdverenigingen zijn van harte welkom! **Meer info? Kijk dan op www.dagvandenatuur.be.**

Organisatie: Natuurpunt

'Dag van de Natuur'

op 'De Hoge Dijken'

Oudenburg

• Zaterdag 23 november vanaf 9 u.

(12 u.).

Handen uit de mouwen! Op deze 'Dag van de Natuur' vliegen we er stevig in. We herstellen nestkastjes, maken paden vrij, knappen schuilhutten op, ... Iedereen welkom, ook de allerkleinsten, want jong geleerd is oud gedaan! Be there!

Afspraak om 9 u. bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Meer info bij Koeraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-UDENBURG & HOGE DIJKEN

Natuurwerkdag in 'De Kleiputten'

Roeselare

• Zaterdag 23 november om 9 u.

(16 u.).

Never change a winning team! Dit geldt zowel voor onze jaarlijkse herfst-doe-dag in 'De Kleiputten' als voor de warme catering die daar een vast ingrediënt van is geworden. Ondertussen zijn we al aan jaargang 27 toe. Opnieuw zal een hele meute vrijwilligers zich een dag lang inzetten in dit stedelijke moerasreservaat en zo bewijzen dat ons motto 'Werken aan betere natuur' geen loze slogan is.

Je kan je uitleven met lichte of zwaardere karweien: boomstammen inkorten en afvoeren, knotten, palen inheien, rietbundsels maken, rietvelden en ruigten maaien, snoeien, takkenwallen aanvullen of herstellen en nog zoveel meer. Ook een aantal nestkastjes en de observatiehut hebben een opknappbeurt nodig. Of wil je liever bijspringen bij de catering, door bijvoorbeeld soep te bedelen of een veldkeukenafwas te doen? Hou je vooral niet in :-). Alle nodige materiaal, zoals boomzagen, kruiwagens, ladders, (motor) zeisen, riekken, snoei- en takkenscharen en werkhandschoenen, ligt klaar vanaf 9 u. Voor aangepaste kledij, stevig schoeisel of eventuele laarzen zorg je best zelf. Maar welk weer het ook wordt, we garanderen je dat je het er warm van zal krijgen, met bakken gezelligheid er bovenop. Geef ons tijdig een seintje en laat ook weten met hoeveel mensen je komt helpen, zodat we voldoende warme maaltijden kunnen voorzien. Ook wie zich maar één daghelpt kan vrijmaken, zien we graag komen. En

nog dit: wie meewerkt kan alvast een gratis portie brandhout reserveren. Wie eerst vraagt, eerst maalt.

Afspraak op de parking van De Kleiputten in de Babilliestraat in Rumbeke (Roeselare). Meer info bij Piet Desmet (0484/658.233) of Dirk Vandewalle (0485/636.970).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Wilgen knotten in 'De Swal'

Koekelare

• Zaterdag 23 november om 14 u.

(17 u.).

Het is weer tijd om de wilgen in 'De Swal' een korte wintercoupe te bezorgen. Iedereen is welkom om te helpen: er moet gezaagd, gekapt en opgeruimd worden. Het hout wordt verdeeld onder de helpers. Voorzie werkkledij en breng een bijl, kapmes of takkenschaar mee. **Afspraak aan 'De Swal' bij het kruispunt Eikendreef / Swytswal in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).** Geef Georges ook gewoon een seintje als je wil komen helpen. Moest het deze dag echt slecht weer zijn, worden de werken een weekje doorgeschoven en kunnen we je daarvan verwittigen.

Organisatie: NP RUIDENBERG

Voordracht 'Beestenboel' door Dirk

Draulans

Oudenburg

• Zaterdag 30 november om 20 u.

(23 u.).

Een vat vol kennis, rad van tong en vooral gepassioneerd door de natuur: zo kennen wij bio-

BEESTENBOEL
Dirk Draulans

Zaterdag 30 november 2019 om 20 u.
Arnolduszaal, Marktstraat 1
Oudenburg

€ 10 wvk / € 12 add

Organisatie NPGO-HD
Ten voordele van onze natuurgebieden

loog, journalist en BV Dirk Draulans. Elke week beschrijft hij in zijn rubriek 'Beestenboel' in Knack een dier uit onze regio. Vanavond stelt hij op humoristische wijze beesten aan ons voor, variërend van de onzichtbare mijten die in je wenkbrauwen leven tot de eenzame Groenlandse walvis die voor onze kust terecht kwam. Verder toont hij ons soorten waarvan het mannetje als een speldenkop in het lichaam van het vrouwtje leeft of waarvan de jongen, als ze bijna groot zijn, hun moeder opeten. En als je wil weten welk het lelijkste dier of de slimste vogel op het aarde is, dan moet je 'Beestenboel' zien.

Afspraak om 20 u. in de Arnolduszaal, Markstraat 1 in Oudenburg. Ingang via de poort van de abdijhoeve. Kaarten kosten € 10 in voorverkoop en zijn te verkrijgen bij de bestuursleden van NPGO&HD en in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek'. (Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Open op woensdag van 14 tot 16 u. en op zondag van 10 tot 12 u.) De avond zelf betaal je € 12. De opbrengst van deze avond gaat naar onze natuurgebieden. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

Boomplantactie Krommebeekbos Roeselare

• Zondag 1 december om 14 u. (17 u.).

In 2012 heeft de stad, samen met het ANB en de provincie, een masterplan opgemaakt voor de aanleg en inrichting van twee stadsrandbossen: het Bergmolenbos en het Krommebeekbos. Dit laatste vind je ten zuiden van de dorpskern van Beveren, tussen de Ardooisesteenweg, de Beverseesteenweg en de Krommebeek. In het voorjaar van 2015 werd er al 3,76 ha aangeplant en op termijn moet het 35 ha groot worden, met fietsdoorsteken, een loopparcours en wandelpaden. Vandaag planten we hier ongeveer 2,5 ha nieuw bos bij. Breng dus je laarzen en spade mee! **Afspraak om 14 u. in de Pater Pierestraat, bij het kruispunt met de Broeder Adolfstraat in Roeselare. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).**

Organisatie: NP MANDELSTREKE i.s.m. ANB & stad Roeselare

Optiekbeurs 'Sights of Nature' Oudenburg

• Zaterdag 7 & zondag 8 december vanaf 9 u. (17 u.)

Tijdens deze beurs in de gebouwen van Kite Optics (Vlamingveld 89, Jabbeke) kan je kennis maken met een ruim aanbod aan stativeen, telescopen en verrekijkers. Daarnaast vind je er nog boeken, ornithologische reizen en outdoor equipment. Alle grote merken (Gitzo, Kite Optics, Leica, Manfrotto en Swarovski Optik) zijn er met hun standen aanwezig, tonen hun laatste nieuwigheden en bieden uitzonderlijke eindejaarskortingen en promoties aan. Het ideale moment dus om alle instrumenten naast elkaar te zien, uitgebreid te vergelijken en te genieten van topcondities.

5 kilometer verderop, in het prachtige natuurgebied 'De Hoge Dijken' (Oude Brugseweg 239, Oudenburg) kan je onder begeleiding een aantal apparaten uittesten. Op zaterdag en zondag kan je er van 10.00 u. tot 12.00 u. in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek' ook de laatste fototentoonstelling van de Natuurfotografen Hoge Dijken bekijken. **Meer info op www.optiekbeurs.be.**

Organisatie: Sights of Nature i.s.m. Natuurpunt

Familiewerkdag in het Groenhovebos Torhout

• Zondag 8 december vanaf 9 u. (12 u.)
Zie familiewerkdag 13 oktober.

Ganzentocht Oudenburg

• Zondag 8 december om 9 u. (12 u.)

Is er een mooier winterbeeld dan een vlucht vriezeganzen? Neen toch? Wij kunnen er alvast maar niet genoeg van krijgen. Ga met ons mee, de polders in, op ganzenverkenning. We carpoolen van Oudenburg tot Uitkerke. Ganzen en andere interessante wintergasten gegarandeerd! Warme kledij en verrekijker of telescoop zijn aangeraden!

Afspraak om 9 u. bij bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek', Oude Brugseweg 239 in Oudenburg. Breng een verrekijker of telescoop mee. Meer info bij Koenraad Blontrock (059/250.697).

Organisatie: NP GISTEL-OUDEBURG & HOGE DIJKEN

De Swal & de Koekelareberg Koekelare

• Zondag 8 december om 15.45 u. (17.15 u.)

In de avondschemering wandelen we naar De Swal. Van daar wandelen we naar de top van de berg, vanwaar we een prachtig uitzicht hebben, helemaal tot aan de kustlijn. Nadien praten we bij in 'De Klyteput'. **Afspraak aan café 'De Klyteput', Bergmolenweg 2 in Koekelare. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).**

Organisatie: NP RUIDENBERG

Watervogeltelling Kortemark & Torhout

• Zondag 15 december om 9 u. (12 u.)

Zie watervogeltelling NP Torhout van 12 oktober.

Watervogeltelling Oudenburg

• Zondag 15 december om 9 u. (12 u.)

Zie watervogeltelling NP Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken van 13 oktober.

Winterwandeling in de polders rond Oostkerke Damme

• Zondag 22 december om 13 u. (17.30 u.)

Wanneer er in de winter een gure noordenwind waait en de planten er verdord bijliggen, vormen de silhouetten van de kale bomen boven de uitgestrekte weilanden een prachtig landschap waarin vele dieren, elk op hun manier, de winter proberen door te komen. Om samen het winterse landschap en zijn vele bewoners te ontdekken, organiseren we deze namiddagwandeling. Bij die bewoners zijn er belangrijke gasten uit het hoge noorden. Elk jaar strij-

ken er rond Damme duizenden 'vrieze-ganzen' neer, vooral kleine rietganzen en kolganzen, om hier in alle rust te overwinteren. Waarom ze precies voor Damme kiezen, kunnen we ze niet vragen. Het uitgestrekte landschap, dat op veel plaatsen beschermd is, zit er zeker voor iets tussen.

Vandaag verkennen we de polders rond Oostkerke. Hier vind je nog historisch permanente graslanden, slingert de Krinkeldijk door de velden en liggen grachten die ooit nog ontstonden als getijdengeulen van het Zwin.

Afspraak om 13 u. op de parking bij het kruispunt Lindenstraat / Meiboomlaan in Roeselare voor carpooling (€ 0,05/km) of om 13.45 u. aan de kerk van Oostkerke in de Sint-Kwintensstraat. Meer info bij Philippe Deprez (0499/722.224).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Glühweinwandeling over het Fonteinpad

Ichtegem

• Zondag 29 december om 10 u. (11.30 u.)

Wil je weten hoe de druiden in het Wijnendalebos de zonnewende vierden? En hoe onze kerstrituelen daaruit zijn ontstaan? Kom dan naar het kapelletje in de Zuster Clarastraat (kruispunt Fonteinstraat / Zuster Clarastraat) in Ichtegem voor een boeiende wandeling over het Fonteinpad. Na de wandeling trakteren we je op een glaasje glühwein. Meer info bij Bart Van Thuyne (0479/812.963).

Organisatie: NP TORHOUT

Timmer- en doe-activiteit Roeselare

• Vrijdag 3 januari om 13.30 u. (16 u.)

Wat 21 jaar geleden als een kersttimmeractie begon, schuiven we dit seizoen een weekje vooruit. Ideaal om het nieuwe jaar met veel gedruis in te zetten. Want ja, we zijn alweer toe aan het aanvullen van onze voorraad insectenhôtels, nestkasten en voederruiven. Daar worden niet alleen de insecten en vogels beter van, het levert ook wat op zodat we onze steenuilenwerking een duwtje in de rug kunnen

geven. Handige Harry's en al wie dat wil worden, mag zich komen uitleven. We hebben namelijk veel handen nodig, ook die van kinderen. Zin om insectenhôtels op te vullen? Met een mix aan holle stengels zoals bamboe en riet, en houtblokken waar je nestgangetjes in boort, bouw je prachtige woonsten waar solitaire bijtjes niet aan kunnen weerstaan. Timmerars met wat ervaring kunnen aan de slag met thermisch verduurzaamd vurenhout voor wat delicaat timmerwerk.

Op deze doe-namiddag, waar we met jong en oud timmeren voor een betere natuur, kan er wel een extraatje vanaf. Een gezellig onderonsje bij deze nieuwjaarsstart, dat vraagt om iets lekkers. Wat denk je van ons homemade gebak met verse chocomelk of, zo je wil, een straffe koffie? Alleen al daarvoor... :-)

Je kan best je eigen oordopjes meebrengen en duffel je maar goed in. Wie er goed mee overweg kan, brengt ook best een eigen hamer (en eventueel tang) mee. Er moet niet geveerd worden, dus geen borstels noch kliederpartijen... En je kan nog steeds een eigen bouwset (1 per deelnemer) meekrijgen aan materiaalprijs.

Afspraak in de loods van Bouwfirma Debal, Verbrandhofstraat 130 in Roeselare. Graag vooraf een seintje aan Piet Desmet (natuur.mandelstreke@gmail.com of 0484/658.233).

Organisatie: NP MANDELSTREKE

Algemene ledenvergadering met nieuwjaarsreceptie

Roeselare

• Vrijdag 10 januari om 19.30 u. (23 u.)

We verwelkomen iedereen met bubbels en vegetarische hapjes. Daarna brengen voorzitter en secretaris verslag uit over het voorbijgevoerde werkjaar en stippen ze enkele hoogtepunten aan in onze planning voor 2020. Verder moet de helft van het twaalfkoppige bestuur opnieuw het vertrouwen krijgen van jullie, onze leden. Twee jaar geleden kregen Johan Bostoën, Willy De Ruyter, Philippe Deprez, Koen Maes, Michael Parmentier en Johan Plouvier een mandaat van twee jaar. Vandaag stellen zij zich opnieuw kandi-

daat. Ben jij ook geïnteresseerd om deel uit te maken van onze raad van bestuur? Stuur dan een bericht naar secretaris@natuurpuntmandelstreke.be.

Ten slotte is er een presentatie voorzien met prachtige natuurbeelden uit onze streek en van verderaf gelegen plekken. De concrete invulling hiervan wordt later dit jaar meegedeeld via nieuwsbrief en/of site.

Afspraak in 'De Zilverlink', Meensesteenweg 412 in Roeselare. De deuren gaan open om 19 u. en de receptie start om 19.30 u. Meer info bij Peter Hantson (0486/899.444).

Organisatie: NP Mandelstreke

Familiewerkdag in het Groenhovebos

Torhout

• Zondag 12 januari vanaf 9 u. (12 u.)

Zie familiewerkdag 13 oktober.

Uitwaaien op het Rozendaal Wandelpad

Ichtegem

• Zondag 12 januari om 14 u. (16 u.)

Vandaag nemen we het Rozendaal Wandelpad, een mooie route door een prachtig landschap met waardevolle, heischrale dreefbermen. Afspraak op de parking van salons De Vrede, Moerdijkstraat 94 in Ichtegem. Meer info bij Georges Pollentier (0486/824.141).

Organisatie: NP RUIDENBERG

Spaghettivond t.v.v. aankoopproject Groenhove

Torhout

• Zaterdag 18 januari vanaf 18 u. (00.30 u.)

Vanavond kan je tussen 18 u. en 20.30 u. komen aanschuiven voor de jaarlijkse spaghettiavond van Natuurpunt Torhout. Die gaat opnieuw door in de 'grote zolder' van Tordale, Bruggestraat 39 in Torhout.

Je kan kiezen tussen een vegetarische of een niet-vegetarische spaghetti. Voor een volwassene betaal je € 13, voor een kind van 6 tot 12 jaar betaal je € 9. Afhaal spaghetti (saus + spaghetti) kost € 9 per portie. Daarmee steun je ons aan-

activiteitenkalender

koopproject in het Groenhovebos.

Vooraf inschrijven door overschrijving op rekeningnummer BE64.9731.7610.5352 met vermelding van het aantal personen en het type spaghetti (x volw./x kind/x afhaal – x veggie/x vlees).

Na de maaltijd reikt Natuurwerkgroep Torhout 'De Corveleijn 2019' en de 'Publieksprijs 2019' uit. (De Corveleijn is de wisseltrofee die Natuurwerkgroep Torhout sinds 2013 toekent aan de persoon die het voorbije jaar de meest bijzondere natuurwaarneming deed in Torhout of één van de aangrenzende (deel)gemeenten). Meer info bij Geert Carette (0484/183.761).

Organisatie: NP TORHOUT

Wie in Roeselare of Torhout woont en het financieel moeilijk heeft, kan korting krijgen op het lidgeld van Natuurpunt en op deelname aan betalende activiteiten. Met een Roeselaarse vrijetijdspas krijg je 50% korting, met het Torhoutse sociaal tarief 75%. Meer info bij de bevoegde diensten in Roeselare (vrijetijd@roeselare.be of 051/262.400) of Torhout (sociaal.huis@torhout.be of 050/221.233).

 Biospaghettiavond
t.v.v. het aankoopproject Groenhovebos
18u - 20u30 • Grote zolder Tordale, Bruggestraat 39, Torhout

Zaterdag
18 jan
2020

vegetarische spaghetti
niet-vegetarische spaghetti
à volonté

RESTAURANT
€13 volw. / €9 kinderen van 6 tot 12
(aperitief inbegrepen)

AFHAALSPAGHETTI
9/pp (Spaghetti + saus)
(afhalen tussen 18 en 20 u)

Inschrijven kan door overschrijving op rek. BE64 9731 7610 5352 met duidelijke vermelding van locatie, aantal personen en type spaghetti:
afhaal / restaurant
x volw. / vlees of veggie
x kinderen / vlees of veggie

GEZOCHT: VOORZITTER REGIONALE KOEPEL

team - sfeer - groeien - impact: Georges Pollentier vindt het tijd om een stapje opzij te zetten. Daarom gaan wij op zoek naar een nieuwe voorzitter voor Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen.

Taakomschrijving: Samen met een tof team van gedreven natuurliefhebbers en milieubeschermers werk je aan een sterke regionale Natuurpuntkoepel in het midden van West-Vlaanderen. Je leidt de maandelijkse vergaderingen (niet in de schoolvakanties) en bent de verbindende factor over de afdelingsgrenzen heen. Zo bouwen we aan een sterke vereniging met een steeds grotere impact.

Wij bieden: Vrijwilligerswerk met inhoud en verantwoordelijkheid in een groeiende vereniging met een toffe sfeer. Je wordt ondersteund door een raad van bestuur met pakken ervaring en een professionele medewerker.

Kandidatuur: Stuur een brief of e-mail naar het secretariaat (zie voorlaatste pagina van deze knotwilg) waarin je jezelf voorstelt, vertelt waar je interesses op natuur- en milieuvlak liggen en welke ervaring je hebt in het verenigingsleven. Kortom, waarom ben jij de geschikte kandidaat om voorzitter van NP MWV te worden?

Meer info: Georges Pollentier (051/589.418 of pollentiergeorges@outlook.com)

Operatie bunzing

Zo begint het gewoonlijk: met een oproep van het VOC, het opvangcentrum voor vogels en wilde dieren, dat een vrijwilliger zoekt om een dier in nood op te halen. Op 11 juni was het niet anders. Een werknemer van de firma Mol in Sleihage had die ochtend een klagend en piepend jong dier in een wegberm gevonden, vermoedelijk een soort marter. Om het diertje niet te lang te laten tjolen, had zijn bezorgde echtgenote het beestje opgehaald en mee naar huis genomen.

Na wat zoekwerk op het internet had ze een flesje met aangepaste melk bereid en het diertje die minipapfles in zijn muiltje gestopt. Dat was net gelukt toen ik er aan kwam. Ze was duidelijk niet aan haar proefstuk toe, dat bleek wel uit alle dieren in en om het huis. Heel fier ook dat de vondeling al een paar teugjes dronk en dat het inderdaad om een bunzing ging die verdere verzorging nodig had.

In het VOC bleek de nieuwkomer geen alledaagse gast. De vondeling woog zo'n 150 gram en was vermoedelijk net iets meer dan een maand oud. De oogjes waren nog maar net open. Een week later vernam ik van de verzorgers dat hij nog een paar dagen van het marterflesje dronk, maar al snel was overge schakeld op vast voedsel. Vooral muis, konijn en haas stonden op het menu, drie belangrijke natuurlijke prooien. Die werkte hij met huid en haar naar binnen. Wat het diertje niet seffens op kreeg, werd snel als voorraad onder de handdoeken verstopt.

De jonge bunzing groeide als kool en na 3 weken verhuisde hij naar het verst afgelegen buitenhok. Op dat ogenblik had hij al 450 gram op de teller. Tot dan kreeg hij enkel dode prooien aangeboden, maar nu kwam het erop aan zijn jachtinstinct te prikkelen om ook zelfstandig te leren jagen. De levende muis

De jonge bunzing bij opname (foto boven) en een kleine week na vrijlating, toen hij voor het laatst kwam poseren voor de trailcam (foto onder). Foto's: Kevin De Cock.

die in het grote hok werd vrijgelaten, hield het geen 2 seconden uit. Jammer voor de muis, maar de bunzing slaagde met grote onderscheiding.

Zijn ware aard kwam stilaan naar boven: verder verwijderd van menselijke aanwezigheid werd hij vooral nachttactief.

Overdag hield hij zich verstopt. De verzorgers bezochten hem, samen met de uilen, bij de laatste voedselronde. Dan was hij niet te houden. En hoewel niet bekend als goede klimmer, verkende hij in een mum van tijd alle hoeken van zijn hok, tot in de nok. In vrijheid zijn ze vooral op de grond in hun sas en ge-

De bunzing komt voor in grote delen van Europa, maar mijdt berggebieden. Kaart: www.wikipedia.org.

bruiken ze vaak zelfgegraven holen als slaappleats.

Met tussenpozen van enkele dagen werden konijn of haas het hok binnen ge-gooid, waarmee hij het dan enkele dagen kon stellen. Tegen dan klokte hij al af op 1 kg, dus duidelijk een mannetje. Vrouwtjes halen die score niet. Maar zijn toenemende agressiviteit naar de verzorgers noopte hen het dier vervroegd vrij te laten. Daarvoor kozen ze een plekje in

de omgeving. Een kleine week na de vrijlating kwam hij voor het laatst bij de trailcam poseren (zie foto).

Als gevolg van hun nachtelijke levenswijze, hooguit in de schemer, krijgen we bunzingen meestal maar te zien als verkeersslachtoffer. In de volksmond staan ze bekend als fiesjo(u)w, fissau(w) of kortweg fis. De Franse naam 'putois' verwijst naar zijn stinkende reputatie, idem ook voor zijn wetenschappelijke naam '*Mustela putorius*', wat evenveel betekent als 'stinkende wezel'. In het nauw gebracht spuiten ze een vreselijk onwelriekend vocht uit 2 anaalklieren richting belager, soms tot een halve meter ver. Die stank kan dagenlang blijven hangen. Hij gebruikt die ook om het territorium met geurvlaggen af te bakenen.

Naast de eerder vermelde prooien staan vooral ratten, maar ook kikkers en padden op hun spijskaart. Daarbij verlaten ze zich vooral op hun zeer goed ontwikkelde reukzin. Zelf moeten ze vooral uitkijken voor vossen, in onze streek hun belangrijkste natuurlijke vijanden.

Naast het piepen van de jongen kunnen ze zeer vocaal zijn. Wanneer ze geconfronteerd worden met een belager gaan ze blazen en gillen om die af te schrikken. Hun zeer taaie en elastisch verbonden huid biedt enige bescherming tegen de tanden van vijanden, waardoor ze, zelfs gevat, nog een kleine kans hebben op ontsnappen.

Met 5 jaar mogen we ze al oud noemen, in gevangenschap halen ze meer dan het dubbele. Maar dan hebben we het vooral over de fret (*Mustela putorius furo*), een gedomesticeerde, egaal bleek gekleurde vorm van de bunzing, waarvan de herkomst en de link met de 'wilde bunzing' nog niet helemaal is opgehelderd.

We hopen alleszins dat 'onze' bunzing zijn eerste winter overleeft en erin slaagt om een partner te vinden. Zijn aarzelende start is in elk geval al een succes geworden!

Piet Desmet

Alle drukwerk van ontwerp tot levering
Kopie's // Stempels // Belettering // Relatiegeschenken // Kledij

Bij vermelding de knotwilg ontvang je 10% korting op je bestelling*

0495 78 94 74
info@gitsdal.be
Gitsbergstraat 94A
Hooglede-Gits

*1x 10% korting per klant

demonie hout
ALS HOUT VORM KRIJGT ...

T 051/204314 - F 051/244647
E martine@schrijnwerkerij-demonie.be
W www.schrijnwerkerij-demonie.be
Westrozebekestraat 85 b - 8840 Westrozebeke

Een hoge zanger met een opvallende staart

“Een nieuwe lente en een nieuw geluid”: het is wellicht het beroemdste vers uit de Nederlandse poëzie. Dit zinnetje van Herman Gorter uit 1889, het allereerste van de 4.381 regels die samen de bundel ‘Mei’ vormen, verwoordt de hoop van elke vogelliefhebber, die in het voorjaar reikhalzend uitziend naar de terugkomst van de trekvogels en stiekem hoopt op een nieuw geluid, een gast die er de vorige jaren niet was. Dat mocht ik deze lente meemaken toen voor het eerst in mijn Roeselaarse straat een zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) zijn zang liet horen. (*)

Een zwarte roodstaart is gelukkig geen zeldzaamheid. De soort kwam vroeger alleen in bergachtige streken voor, maar heeft zich aangepast aan door de mens gecreëerde leefgebieden. De Tweede Wereldoorlog heeft zijn verspreiding sterk in de hand gewerkt. De talloze ruïnes van gebombardeerde steden hadden veel gemeen met hun oorspronkelijke biotoop.

Hij nestelt in gaten en holten van muren en gebouwen en komt dan ook in zowat al onze steden voor. Zo kon je er in mei en juni elke dag een zien zitten én horen op het dak van de collegkerk. Voor weinig (stads)mensen echter is hun zang een vertrouwd geluid: duiven, eenden, meeuwen en merels, en daar houdt hun vogelcanon meestal op.

De zwarte roodstaart laat 's morgens vroeg een kort, melodieus liedje klinken, dat in een zacht geratel eindigt. Wie er geen oor voor heeft of er nooit opmerkzaam is op gemaakt, zal dit 14 cm kleine en donkere vogeltje nooit op zijn zangpost ontwaren. Nochtans doet hij zijn best om op te vallen, weliswaar niet voor ons, maar voor zijn soortgenoten: hij kiest een hoge zangplek en maakt bij het zingen zijn lijf zo groot mogelijk.

Meneer zwarte roodstaart oogt roetzwart (hij wordt bij ons soms ‘schouwvager’ genoemd), heeft een witte vleu-

gelvlek en een roestrode, constant trillende staart. Deze speelt een belangrijke rol in het baltsritueel. Hierbij voert de verleider een vreemde dans uit door met schommelend lijfje en uitgeslagen vleugels rondjes te draaien om het begeerde vrouwtje heen. De opvallende staart wordt dan zo breed mogelijk uitgespreid om haar met de kleurenpracht te verleiden.

Dat vrouwtje is minder zwart van kleur en mist de witte vleugelvlek. Zij vervaardigt het nest, een omvangrijk, slordig bouwsel van gras en ander plantaardig materiaal, binnenin met haar en veren afgewerkt. Het legsel bestaat uit vijf tot zeven eieren, die ongeveer twee weken worden bebroed.

Na het uitkomen voeren beide ouders de jongen gedurende twaalf tot zestien dagen. Meestal zijn er twee legfels per jaar, soms eens drie. In de herfst verhuizen ze allemaal naar tropisch Afrika. Zijn neef, de gekraagde roodstaart

Zwarte roodstaart: links het mannetje (foto van Freddy Cordy), rechts het vrouwtje (foto van Patrick Keirsebilck).

(*Phoenicurus phoenicurus*), is kleurrijker en verkiest bosgebieden.

Een zwarte roodstaart verdedigt zijn broedterritorium op een agressieve en felle manier. In dat opzicht doet hij denken aan het 'lieftallige' roodborstje, dat indringers en concurrenten eveneens ongenadig bekampt. Die gelijkenis is niet zo vreemd als je weet dat beide soorten tot dezelfde vogelfamilie behoren, de *Muscicapidae* of vliegenvangers.

Op zijn menu staan rupsen, spinnen en muggen die hij in de vlucht vangt, soms na een acrobatische achtervolging. In stedelijk gebied jagen roodstaarten bij kunstlicht ook 's nachts op insecten. In de herfst lusten ze graag bessen en zaden.

De Nederlandse schrijver en wandelaar Koos Van Zomeren bundelde zijn vele ornithologische beschouwingen in 'Alle vogels', een magistraal boek dat we alle lezers van harte kunnen aanraden: 884 bladzijden dik, maar zelden kreeg je meer waar voor je geld. Ik citeer slechts een van de vele waarheden uit dit werk: "*Iedereen denkt dat je voor zeldzaamheden waanzinnig veel moeite moet doen. Ik denk wel eens: als je bij je geboorte een makkelijke stoel vraagt en je hele leven geduldig naar de lucht kijkt, heb je op je tachtigste echt wel alles zien vliegen*" (p.334).

Het is een citaat dat ook op de zwarte roodstaart van toepassing is. Om dit prachtige vogeltje te horen of te bewonderen moet je zelfs de natuur niet in. Het presenteert zich zomaar aan zelfs de meest verstokte stadsmens, ook al is die zich daar niet van bewust en het laat zijn lied hoog boven alle stadslawaai heen klinken. Maar voor wie het wel hoort, kan de dag niet meer stuk.

Johan Strobbe

(*) Nieuwsgierig naar de zang van de zwarte roodstaart? Je kan vogelgeluiden altijd terugvinden op www.xeno-canto.org.

ALGEMENE BOUWONDERNEMING

ERIK DEBAL

Verbrandhofstraat 130 - Roeselare

Tel. 051 20 83 41

info@debalerik.be - www.debalerik.be

**NIUWBOUW - VERBOUWINGEN
WIND- EN WATERDICHT WONINGEN
ALLE RUWBOUW- EN BETONWERKEN
ENERGIEBESPARENDE RENOVATIES**

FOTOCOUDENYS.BE
DE WEBSHOP MET DE BESTE WINKELSERVICE

KONING ALBERTSTRAAT 13, 8210 VELDEGEM - 050/277438
tussen Brugge en Torhout, vlakbij de kruising van E40 en E403, gratis parkeren voor de deur

TUINAANLEG - TUINONDERHOUD

Beversesteenweg 369 - Roeselare
tel. : 051 69 00 30 - Gsm: 0475 688 871
info@davidtshubert.be

FINTRO **KANTOOR
MAERTENS**

BANK & VERZEKERINGEN

FSMA 102761 eB - 107890 A

Oostendestraat 1
8820 TORHOUT
TEL 050 21 15 11
FAX 050 21 61 93
fintro-torhout@fintro.be

www.kantoormaertens.be

PROEF EENS VAN EERLIJKE HANDEL

So fair, so good

Oneerlijke
HANDELSREGELS geven
kleinschalige producenten in
het Zuiden geen kansen op de
internationale markt. Laat zien
dat jij het anders wil: **KIES
VOOR EERLIJK.**

ECOLOGISCHE TEELT

is hét antwoord van
kleinschalige boeren
in het Zuiden op
landbouw die energie
en water verslindt.

OXFAM

Wereldwinkels

Gistel: Kerkstraat 5
Lichtervelde: Marktstraat 26
Roeselare: Noordstraat 156
Torhout: Hofstraat 9

www.oxfamwereldwinkels.be

**Uit sympathie
Joost Desmet**

BANDEN VANDEWALLE

Al meer dan 30 jaar uw bandenspecialist!

Voor alle auto-, vrachtwagen- & landbouwbanden

Tel. 051 70 33 68
www.bandenvandewalle.be
Sint-Jansstraat 161 - Staden
Ma-vrij: van 8 tot 12 & 13 tot 18 uur
Zat: van 8 tot 12 uur

Volg ons vanaf nu ook op

Alles voor uw tuin

Bij Vanraes vindt u echt alles voor de tuin!
In onze ruime toonzalen kan u kiezen uit méér dan 5.000 artikelen en 30 merken.

VANRAES

Diksmuidsesteenweg 394, 8800 Roeselare - T 051 22 20 15 - www.vanraes.be

Tuinsappen Lombarts Calville

De geperste zaligheid

Luc Goossens, T&F 057 36 30 20
Slijpstraat 1, 8902 Voormezele (leper)
info@tuinsappen.be
www.tuinsappen.be

Sap van eigen fruit

- Wij verwerken uw appels of ander fruit tot een heerlijk vruchtensap (gepasteuriseerd).
- Verkoop van sappen op basis van appel.
- Bedrijfsbezoeken.

“Le Bellet”

Vakantieverblijf te huur
in het hart van de natuur
www.aubellet.com

Karel en Kristien Desmet-Naessens “Le Bellet”
19400 Monceaux sur Dordogne - Corrèze - France
kristien.naessens@gmail.com - 0033 555 911 017 - of +32 (0) 486 021 249

biovita

DE ANDERE SUPERMARKT

BIOLOGISCHE VOEDING – DIETVOEDING
BIO-NATUURLAGERIJ & TRAITEUR
VOEDINGSSUPPLEMENTEN – RAW & SUPERFOOD
EDUCATIEF SPEELGOED – BOEKEN – GEZELSCHAPSPELLEN

Torhoutsesteenweg 179 – St-Andries Brugge – 050/395474
Maalbe steenweg 299 – St-Kruis Brugge – 050/545420
Meensesteenweg 51 – Roeselare – 051/432020
www.biovitashop.be

Houthandel Carpentier

Gitsbergstraat 53

8830 Hooglede-Gits

Tel. 051 20 20 04 - Fax 051 24 59 52

Cursus natuurverkenner in Roksem (Hoge Dijken): een groot succes!

Van 24 april tot en met 23 juni organiseerde Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken de cursus 'natuurverkenner' in het natuurdoorn 'Hoge Dijken', beter gekend als de 'Roksempot'. Met 37 deelnemers, waarvan het merendeel uit Gistel, Oudenburg, Lichtegem en Oostende, was de cursus een groot succes.

Je mag deze cursus niet verwarren met de cursus natuurgids. De cursus natuurverkenner, met 4 theorielessen en 6 excursies, is niet zo diepgaand. Dit is meer een instap naar de wondere wereld van de natuur en vooral een kennismaking met de schitterende natuur in onze regio. Al te veel mensen beseffen niet wat onze regio te bieden heeft en welke inspanningen Natuurpunt levert om deze natuurwaarden te vrijwaren.

Het was de eerste keer dat deze cursus in de Hoge Dijken werd georganiseerd. Het grote aantal inschrij-

vingen en de respons van mensen die interesse hadden maar verhinderd waren, bewijst dat de belangstelling voor de natuur in onze regio enorm is.

Voor de theorielessen en de excursies hebben we tweemaal een beroep gedaan op de specialisten van het Agentschap voor Natuur en Bos. De andere lesgevers en gidsen waren vrijwilligers van onze eigen vereniging. Door het grote succes hebben we de excursies ook ont-dubbeld, dus telkens twee gidsen voorzien. Misschien organiseren we deze cursus binnen een aantal jaren opnieuw, niettegenstaande het vele (vrijwilligers)werk dat zo iets met zich meebrengt.

Bij het begin van iedere activiteit werd telkens koffie aangeboden en doorheen de lessenreeks zagen we de cursisten evolueren van een ben-de individuen tot een leuke vrien-

dengroep. Na de laatste les konden we onder een stralend zonnetje afsluiten met een drankje en een knabbel. Voor elke cursist hadden we ook 2 plantjes klaarstaan: moederkruid en zonnebloem. Alle beetjes nectar helpen :-)! De reacties van de deelnemers waren uitermate positief: een kwalitatief sterke cursus en een schitterende kennismaking met de natuur in onze regio.

Op zondag 22 september was er een terugkommoment, waarbij we de cursisten de uitdaging gaven om op vrijdag 8 november vanaf 19 u. een evenement te organiseren op de 'Hoge Dijken' rond het thema 'Nacht'. Noteer het alvast in je agenda! En ondertussen blijf je natuurlijk welkom in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek' (Oude Brugseweg 239, Oudenburg) op woensdag van 14 tot 16 u. en op zondag van 10 tot 12 u.

Koenraad Blonrock

Op 23 juni, onder een stralend zonnetje, sloten we de cursus af met een drankje en een knabbel. Ondertussen gingen de cursisten de uitdaging aan om op vrijdag 8 november vanaf 19 u. een evenement te organiseren op de 'Hoge Dijken' rond het thema 'Nacht'. Mis dit niet!

Foto: Freddy Cordy.

(Korst)mossen op foto

Iedere eerste vrijdag van de maand (behalve in juli en augustus) komen de leden van 'Natuurfotografen Hoge Dijken' samen in bezoekerscentrum 'De Grote Zaagbek' in Oudenburg. Beamer, computer en scherm maken het mogelijk om elkaars foto's in groot formaat te bekijken. Door vragen te stellen als 'Hoe heb je die foto gemaakt', 'Waar heb je dat gevonden' of 'Wat voor plant/dier is dat?' leren we van elkaar. Maar het is echt niet de bedoeling er een competitie van te maken.

Alle belangstellenden, zowel de beginnende als de ervaren natuurfotografen, met of zonder foto's, zijn welkom tijdens deze bijeenkomsten om kennis te maken. Vrijdag 15 november om 20 u. stellen Patrick Keirsebilck en Chris Timbremont hun reeks 'Twee seizoenen op Helgoland' voor. En we bespreken de door jullie meegebrachte foto's rond het thema 'onweer'. Op vrijdag 6 december verwachten we jullie met foto's rond het thema 'geel'. Hieronder alvast enkele foto's van 'mos', het thema van onze bijeenkomst van maart.

Freddy Cordy

Nieuws van Natuurfotografen Hoge Dijken

De opwarming van onze planeet heeft zich de voorbije maanden weer stevig laten voelen. Voor de ene soort heeft dit dramatische gevolgen, voor andere is dat een meevaller. Zo bleven er voor onze weidevogels uiteindelijk maar enkele kleine plasjes over waar ze naar voedsel konden zoeken. Specialisten spreken van een rampzalig broedseizoen. Maar de milde winter en de droogte zorgden ook voor een uitstekend muizenjaar, zodat de muizeneters een uitstekend seizoen achter de rug hebben.

Onze uilenwerkgroep mocht 54 jonge kerkuilen ringen, en in 1 nest in Oudenburg telden ze zelfs 8 goed doorvoede jongen! Ook onze andere uilen lieten zich niet onbetuigd: van zowel ransuil als steenuil werden mooie broedresultaten gemeld.

Op het gebied van natuurfotografie in onze regio waren het vooral de 5 broedgevallen van bruine kiekendief die de aandacht trokken. Het aanvlie-

gen met nestmateriaal, en later ook prooien voor de jongen, konden we uitvoerig fotograferen. De kerkuil is dan weer een moeilijke soort om te volgen, want hij gaat pas bij volledige duisternis op jacht. Daardoor is het niet vanzelfsprekend om er goede foto's van te maken.

In de Viconia Kleiputten, het natuurgebied in Stuivekenskerke dat vooral gekend is om zijn vijvers die ontstonden door kleiwinning, is er altijd veel te zien. Deze zomer was er een broedgeval van baardmannetjes. Deze mooie rietvogels hoor je af en toe wel eens, maar kan je 's zomers zelden fotograferen, omdat ze vooral onderaan de rietstengels jagen op insecten. Pas later in het jaar zijn ze weer goed te fotograferen, wanneer ze overschakelen op de zaadjes van lisdodde en riet. Er vlogen 5 jongen uit en na talloze bezoeken slaagde ik er uiteindelijk in om ze te fotograferen. Ik had zelfs het geluk om er 2 op 1 rietstengel te spotten.

Begin juli werd in de Ettelgemsestraat in Oudenburg het nieuwe lokale dienstencentrum 'Biezenbilk' officieel geopend. Wij van Natuurfotografen Hoge Dijken mogen er de wandelgang opfleuren met onze foto's, een prachtige manier om de bezoekers van de cafetaria attent te maken op al het moois dat er leeft in onze natuur.

En sinds 15 september loopt er een nieuwe natuurfototentoonstelling in ons bezoekerscentrum. Leopold Dewulf toont er een mix van lokale foto's, aangevuld met beelden van zijn reizen, zoals een nachtbeeld van het madeirastormvogeltje.

De tentoonstelling is nog tot en met 15 maart gratis te bezichtigen in het bezoekerscentrum, Oude Brugseweg 239 in Oudenburg, op woensdagmiddag van 14 tot 16 u. en op zondagvoormiddag van 10 tot 12 u.

Freddy Cordy

Het was absoluut niet eenvoudig om de jonge baardmannetjes in beeld te krijgen. Uiteindelijk lukte het toch en had ik het geluk dat er 2 samen op 1 rietstengel gingen zitten. :-)

Al meer dan 60 jaar uw vertrouwde bank verzekeraar

MARIANNE DEPRAETERE - FSMA 48078 cAcB
Beversesteenweg 363, 8800 Roeselare, 051 20 50 94

KANTOOR LEEN TANGHE - FSMA 46897 cAcB
Aartrijkestraat 12, 8820 Torhout, 0475 45 67 62

KANTOOR VANDEVOORDE BVBA - FSMA 107137 cAcB
Meiboomlaan 5-7-9, 8800 Roeselare, 051 24 28 27

VANDEZANDE-BRYSSE - FSMA 113630 cAcB
Marktstraat 20, 8810 Lichtervelde, 051 72 44 11

KANTOOR VANHAECKE - FSMA 61160 cAcB
Rumbeeksesteenweg 464, 8800 Rumbeke, 051 24 46 53

RUDI VERHOEST - FSMA 46891 cAcB
Noordlaan 9, 8800 Roeselare, 051 24 01 30

Een eerste broedpoging van slechtvalken in Mandelstreek

Het zat eraan te komen. Er worden al enkele jaren slechtvalken gesignaleerd aan de rand van Roeselare. De laatste twee winters kon je regelmatig een of twee van die supersnelle vogels spotten op hun vaste roestplek, een hoogspanningsmast langs de ringweg.

Twee jaar geleden zag ik boven mijn tuin zelfs een voorjaarsluchtshow: het koppel was luid roepend aan het baltsen, lees stuntvliegen, toen het mannetje in duikvlucht ging. Geen minuut later keerde hij terug met een prooi en was ik getuige van de acrobatische prooiovergave in volle vlucht. Veelbelovend...

In 2011 bouwden en plaatsten medewerkers van MIROM ('Milieuzorg Roeselare en Menen', de afvalintercommunale die instaat voor de preventie, inzameling en de eindverwerking van het huishoudelijke afval van 15 steden en gemeenten rond Roeselare), met wijlen werknemer Marnix Desmet als gemotiveerde trekker, een aangepaste nestbak tegen de 60 m hoge schoorsteen van de verbrandingsoven. Het lange wachten kon beginnen. Kauwen

leken aanvankelijk meer geïnteresseerd en kaaptten een tijdlang de bak, waarbij ze de keitjes op de bodem ervan oppikten en kwistig in het rond strooiden.

Na 8 jaar leek het dit voorjaar menens. Een koppel slechtvalken was er dagelijks te zien, dus kruisten we de vingers. Verder in de omgeving spotten we dit voorjaar wel vaker een laag jagende slechtvalk, die prooien aanvoerde naar de hoge schoorsteen. Zouden ze aan het broeden zijn?

In de nieuwsbrief van Mirom schreef communicatiemedewerker Frederic Vansteenkiste een bijdrage over deze wereldrecordhouder in de lucht. Aangezien er in de nestbak geen camera's meer opgesteld waren, was het wachten tot half mei voor een geplande onderhoudsinspectie van de schoorsteen meer klaarheid kon scheppen.

Bij een snelle blik in de bak waren twee eieren te zien, maar die waren opzij geschoven. Normaalgezien hadden er op dat ogenblik al halfwas jongen moeten zitten. We hebben er het raden naar waarom het misgelopen is, maar van

andere eerste broedpogingen weten we dat er bij onervaren vogels al eens iets fout loopt, wat het jaar daarop vaak wordt rechtgezet.

Van Natuurpunt Torenvalker Aurel Vandewalle, die mee advies gaf bij de plaatsing van onze bak, vernamen we dat het voorbije broedseizoen in Tielt meer succesvol verliep. Tijdens de 'Dag van de Natuur' in 2008 werd daar een nestbak geplaatst op de toren van de Onze-Lieve-Vrouwekerk. Vanaf oktober 2018, dus pas tien jaar later, werd die bezocht door een koppel slechtvalken. Ze bleven er de hele winter hangen en bij hun eerste broedpoging, de voorbije lente, was het meteen raak.

De bak in Tielt werd de hele broedperiode ongemoeid gelaten, maar op het ogenblik dat het ouderpaar regelmatig met prooien kwam aanvliegen, was duidelijk dat er jongen aanwezig moesten zijn. Wat later konden 3 flink opgeschoten jonge slechtvalken geringd worden.

Bij een eerste vlieg poging kwam een onervaren waaghals tegen het raam van een fietszaak terecht. Door het

Links een slechtvalk op een hoogspanningsmast langs de ring van Roeselare, rechts een bij de nestkast op de schoorsteen van de verbrandingsoven van Mirom. Foto's: Michael Parmentier.

alerte ingrijpen van de handelaar en een Torenvalklid werd de versufte vogel gevat en voor verzorging naar het Opvangcentrum voor Vogel en Wilde Dieren in Beernem gebracht. Na een week kon hij opnieuw bij de andere jongen in het nest geplaatst worden. Alle drie zijn ze achteraf uitgevlogen en waren ze nog vaak in de buurt te zien.

Slechtvalken kende men hier al in de Middeleeuwen, waar ze op de hoven van edellieden als jachtvalken werden ingezet. Meestal waren het opgekweekte jongen, geroofd uit het nest, onder andere in de broedgebieden in Duitsland. Als broedvogel was hij in België vooral bekend uit de Ardennen, met nestplaatsen tegen natuurlijke rots wanden, maar tot 1912 waren er ook regelmatig broedgevallen in bomen in de Kempen.

In onze regio was hij eerder als toevallige doortrekker gekend, waaraan hij ook zijn naam ontleent. Denken we maar aan de wetenschappelijke naam *Falco peregrinus*, het Franse faucon pèlerin en het Engelse peregrine falcon, wat telkens evenveel betekent als 'pelgrim', een toevallige passant dus. Ook het Duitse Wanderfalke, wandelaar, verwijst naar dit verrassend onverwacht voorkomen als doortrekker.

En de Nederlandse naam van de slechtvalk, hoor ik je denken? Met 'slecht' in de betekenis van 'niet goed' heeft dit alleszins geen uitstaans, maar over wat het dan wel betekent, bestaan er verschillende meningen. 'Slecht' betekende vroeger ook 'gewoon, zonder meer, bij uitstek': de slechtvalk was een soort die veel werd gebruikt en hoog werd gewaardeerd door valkeniers. Maar misschien heeft het te maken met het Nederlandse werkwoord 'slechten', dat 'iets neerhalen' betekent. Of is het een vervorming van de Oud-Engelse naam 'slaughter falcon'? Kortom: stof genoeg om er een boeiende historische studie over op te zetten :-).

Na WO II ging het steil bergaf met de slechtvlak door het veralgemeende gebruik van landbouwgiffen, in het bij-

zonder van de moeilijk afbreekbare gechlloreerde koolwaterstoffen, zoals het beruchte DDT. Het gif stapelde zich op in de weefsels van insecteneters, waardoor toppredatoren als de slechtvalk zo veel gif binnen kregen dat de broedsels mislukten en de vogels er onder bezweken.

De populatie slechtvalken stortte in elkaar, maar in 1974 werd DDT verboden en eind vorige eeuw begon de populatie slechtvalken zich langzaam te herstellen. Halverwege de jaren '90 begonnen ze ook bij ons hun intrek te nemen in speciaal geplaatste nestbaken tegen hoge gebouwen, koeltorens en schouwen. En door toenemend

broedsucces verspreidden ze zich over gans Vlaanderen, waar zich nu ruim 100 broedparen gevestigd hebben.

Of ons stel volgend jaar weer van de partij zal zijn, weten we nog niet. Even afwachten. Mirom overweegt alvast om weer een nestcamera te plaatsen. Dan kunnen we, zonder verstoring, een nieuwe broedpoging van op veilige afstand volgen. Benieuwd!

Piet Desmet

Dank voor alle info van Aurel Vandewalle en Frederic Vansteenkiste.

Kalender 2020

€10

Ter verkrijgen bij Piet Desmet van NP Mandelstreke.
Meer info: natuur.mandelstreke@gmail.com of 0484 658 233.

Natuurpunt Torhout nodigt je uit voor 'De Warmste Week'

Van 18 tot en met 24 december loopt er een nieuwe editie van 'De Warmste Week'. Ook dit jaar is Natuurpunt Torhout een van de goede doelen die je kan steunen.

Hebben jij of je vereniging zin om een actie voor ons op poten te zetten? Fijn! Alvast een hele grote dankjewel! Welke warme actie je daarvoor doet, bescheiden of groots, dat maakt niet uit. Als je zelf het maar leuk vindt. Maak er dus een gezellig of uitbundig moment van met je familie, vrienden of collega's.

Hoe pak je dat aan? Zoek even uit wat je wil doen om geld in te zamelen en registreer je actie op de website van 'De Warmste Week' (<https://dewarmsteweek.stubru.be>). Vergeet niet om Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen Torhout als goed doel aan te duiden. Geef ook even een seintje aan ons secretariaat (peter.lemmens@natuurpunt.be), zodat we je actie mee kunnen ondersteunen. En als je nog even wil nadenken: je kan je warme actie nog registreren tot 23 december om middernacht :-).

Vertel iedereen in je buurt dat je meedoet aan 'De Warmste Week' om ons te steunen: bedrijven, burens, collega's, familie, verenigingen, vrienden, winkels... Misschien doe je zo wat inspiratie op. Of nog straffer, willen ze zelf een actie organiseren ten voordele van Natuurpunt Torhout.

De steun die we zo ontvangen gaat integraal naar het Groenhovebos in Torhout. Dat is versnipperd in tal van private stukjes, zodat je overal omheiningen, vervallen vakantiehuisjes en tuinplanten tegenkomt. Wij proberen zo veel mogelijk van deze private percelen aan te kopen. Het beheerteam gaat dan aan de slag om omheiningen en vakantiehuisjes af te breken en om sierplanten als laurierkers, lijsterbesspirea en rododendron te verwijderen. Zo wordt het Groenhovebos stilaan weer een natuurrijker bos.

We hopen alvast dat jij het ziet zitten om een actie op poten te zetten, maar als je daar de tijd niet voor hebt, geen probleem. Koop eens een echte Torhoutse kerstboom ten voordele van

'De Warmste Week'! En in de eindejaarsperiode kom je waarschijnlijk wel enkele Natuurpuntvrijwilligers tegen in Torhout die een mooi assortiment vogelvoer bij zich hebben... Ook zo kan je ons project steunen.

Meer info over 'De Warmste Week' vind je op <https://dewarmsteweek.stubru.be/faq>. Jozef Germonprez (jozef.germonprez@skynet.be of 0476/311.299) kan je meer vertellen over onze vogelvoeractie en hieronder vind je alle info over onze kerstbomenverkoop.

Alvast bedankt!

Natuurpunt Torhout

Een 'Warmste Week'-kerstboom in huis?

Sparren - het best gekend als kerstboom - horen niet echt thuis in onze bossen. Ze groeien oorspronkelijk enkel in berggebieden en in het hoge noorden, maar werden hier aangeplant om hun hout. Als je echter een gevarieerd, natuurrijk bos vol leven wil, haal je ze er best tussenuit.

Het voorbije jaar werden wij eigenaar van een perceel in het Groenhovebos vol met jonge kerstbomen: 46 fijnsparren, 16 Nordmannsparren en 1 Servische spar. In grootte variëren ze van 2 tot 10 m. Om plaats te maken voor loofbomen, verkopen we ze als kerstboom. Zo moet jouw boom niet vanuit de Ardennen - of nog verder - aangevoerd worden... ;-) De opbrengst van deze actie gaat integraal naar ons project in het Groenhovebos.

Prijzen fijnspar

tot 1,75m - € 15
tot 2,5 m - € 18
vanaf 3 m - € 25

Prijzen Nordmannspar

tot 1,75m - € 20
tot 2,5 m - € 25
vanaf 3 m - € 35.

Op zaterdag 7 december kan je tussen 13 en 16 uur zelf een boom komen kiezen op het perceel van Natuurpunt. Graag vooraf inschrijven. Meer info bij Roney Debaillie (rdebaillie@gmail.com of [0484/481.547](tel:0484481547)).

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen vzw is een regionaal samenwerkingsverband tussen 4 Natuurpuntafdelingen, 2 Natuurpuntkernen, 1 onafhankelijke vereniging en een aantal werkgroepen. 'De knotwilg' is het kwartaaltijdschrift van onze vereniging. NP MWV vzw is erkend en wordt gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Natuurpunt Midden-West-Vlaanderen

- Secretariaat & zetel NP MWV
- Adres: Torhoutstraat 66, 8810 Lichtervelde
- Tel. secretariaat: 051/700.695
- Tel. voorzitter: 051/589.418
- E-mail secretariaat: peter.lemmens@natuurpunt.be
- E-mail voorzitter: pollentier.georges@outlook.com
- Het secretariaat is in principe alle weekdays open van 9 - 12 u. en 13 - 16 u., maar neem zo mogelijk vooraf contact op om verrassingen te vermijden. Andere dagen en uren op afspraak.
- Rek. nr.: BE53.9731.7610.5453.
- Website: www.natuurpunt.be/natuurpunt-midden-west-vlaanderen

Aangesloten natuurverenigingen

Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw

Koenraad Blonrock (059/250.697 - koenraad.blonrock@gmail.com).
Rek. nr.: BE82.0682.0550.8368

Natuurpunt Mandelstreke

(Hooglede – Roeselare – Ledegem – Moorslede – Staden)
Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be).
www.natuurpuntmandelstreke.be
Rek. nr.: BE51.9799.6273.0762

Natuurpunt kern de Reiger (Moorslede)

Jean-Pierre Vandamme (051/771.213 - jeanpierrevandamme@skynet.be).
Rek. nr.: BE82.4664.3681.6168

Natuurpunt kern Groot-Staden (Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - natuurpuntgrootstaden@gmail.com).
Rek. nr.: BE87.9733.5278.5394

Natuurpunt Ruidenberg (Ichtegem – Koekelare – Kortemark)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com).
www.natuurpunt.be/natuurpunt-ruidenberg
Rek. nr.: BE86.9731.7610.5150

Natuurpunt Torhout

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be).
www.natuurpunt.be/natuurpunt-torhout
Rek. nr.: BE64.9731.7610.5352

Ruimte (Diksmuide)

Jef Dumoulin (051/500.866 - jef.dumoulin@skynet.be).
Rek. nr.: BE47.0680.6704.2080

Aangesloten thematische werkgroepen

Amfibieënwerkgroep (NPM)

Martine Lakiere (0479/780.002 - martine.lakiere@telenet.be)

Beheerteam Torhout (NPT)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Natuurfotografen Hoge Dijken (NPGO&HD)

Patrick Pottier (059/709.604 - patrick.pottier@telenet.be).
www.nfhd.be

Steenuilwerkgroep Mandelstreke (NPM)

Ludo Momerency (051/225.280 - steenuilwerkgroep@natuurpuntmandelstreke.be)

Uilenwerkgroep Hoge Dijken (NPGO&HD)

Dirk Peene (059/267.802 - dirk.peene@eandis.be)

Natuurwerkgroep Torhout

(amfibieën, reptielen, vogels, zoogdieren - NPT)
Geert Carette (050/215.483 - geert.carette@skynet.be)

Werkgroep Trage Wegen (NPT)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Zoogdierenwerkgroep (NPM)

Michael Parmentier (0483/638.090 - michael.parmentier@hotmail.com)

Zwalimop (zwammen, lichenen, mossen, planten - NPM)

Peter Hantson (051/203.063 - voorzitter@natuurpuntmandelstreke.be)

Vragen over ons privacybeleid? Neem contact op met het secretariaat.

Natuurgebieden

Bourgognepolders (Oudenburg)

Dirk Anseeuw (051/581.122 - dirkanseeuw@hotmail.com)

Groenhove (Torhout)

Bart Van Thuyne (0479/812.963 - bart.van.thuyne@telenet.be)

Kleiputten (Rumbeke)

Piet Desmet (051/225.852 - natuurmandelstreke@gmail.com)

Moerasje (Torhout)

Roney Debaille (050/214.574 - rdebaille@gmail.com)

Snipgate (Gistel)

Koenraad Blonrock (059/250.697 - koenraad.blonrock@gmail.com).

Swal (Koekelare)

Georges Pollentier (051/589.418 - Pollentier.georges@outlook.com)

De Vijfwegenpoel (Poelkapelle/Staden)

Ivan Bruneel (0496/365.628 - ivan.bruneel@telenet.be)

Zwaanhoek (Oudenburg)

Marc Deknock (059/265.068 - marc.deknock@telenet.be)

Lid worden?

Een lidmaatschap kost 27 euro en als lid krijg je 4 x per jaar 'de knotwilg' én het 'Natuurblad' in je bus. Als extraatjes ben je verzekerd tijdens alle Natuurpunt-activiteiten én krijg je korting in de Natuurpuntwinkel en bij tal van partners. Wie voor het eerst lid wordt, krijgt een welkomstpakket met o.m. de prachtige Natuurpunt fiets- en wandelgids.

Woon je in Gistel, Hooglede, Ichtegem, Koekelare, Kortemark, Ledegem, Moorslede, Oudenburg, Roeselare, Staden of Torhout? Schrijf dan 27 euro over naar rek. nr. BE17.2300.0442.3321. Of bespaar Natuurpunt een hoop administratieve kosten door een domiciliëringsoverdracht in te vullen op www.natuurpunt.be > lid worden.

Woon je in een andere gemeente? Neem dan contact op met het secretariaat.

Abonnement?

Ben je al lid van een andere Natuurpuntafdeling, dan kan je ook een abonnement nemen op 'de knotwilg' alleen. Schrijf 10 euro over naar rekeningnummer BE53.9731.7610.5453 en vermeld daarbij 'abonnement DK'.

Digitale nieuwsbrief 'De Groene Flits'.

Neem contact op met het secretariaat.

Redactieraad en eindredactie

Raad van bestuur & secretariaat.

Vormgeving en druk

Opmaak door Gitsdal prints, 0495/789.474

Druk door Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
Papier met EU-Ecolabel en ECF- en FSC-certificaat.

Oplage 2.970 exemplaren

Steun onze projecten

Storten kan op rekeningnummer BE56.2930.2120.7588 van Natuurpunt Beheer vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen met de vermelding 'gift aan' en het projectnummer van jouw keuze. Voor schenkingen vanaf 40 euro krijg je een fiscaal attest.

BOURGOGNEPOLDER - 5554	GROENHOVE - 5580
MANDELSTREKE - 3567	SNIPGATE - 5562
VIJFWEGENPOEL - 5587	ZWAANHOEK - 5539

Steenuilwerkgroep - GEW-2492 op rekeningnummer BE12.2300.5247.4592 van Natuurpunt Studie vzw, Coxiestraat 11, 2800 Mechelen.

Een ziek of gekwetst dier gevonden?

Kijk op www.voc-bulskampveld.be (VOC Beernem, tel. 050/790.959) of www.vogelopvangcentrum.be (VOC Oostende, tel. 059/806.766).

ACTIVITEITENKALENDER NATUURPUNT MIDDEN-WEST-VLAANDEREN (NP MWV)

Activiteiten van Natuurpunt Gistel-Oudenburg & Hoge Dijken vzw (NPGO&HD), Natuurpunt Mandelstreke (NPM), Kern De Reiger (NPKDR), Kern Groot-Staden (NPKGS), Natuurpunt Ruidenberg (NPR), Natuurpunt Torhout (NPT), Ruimte Diksmuide (RD) én externen.

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Za. 12 okt.	om 9 u.	Opruimen poel 't Elsenhof	NPM
Za. 12 okt.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Za. 12 okt.	vanaf 13.30 u.	'Repair Café' met Torhout Content	NPT
Za. 12 okt.		'Nacht van de Duisternis'	extern
Zo. 13 okt.		Start 'Week van het bos'	extern
Zo. 13 okt.	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 13 okt.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPGO&HD
Zo. 13 okt.	om 14 u.	Het Koekelarebos in de herfst	NPR
Zo. 13 okt.	vanaf 14 u.	Opening fiets- en wandelpad Bergmolenbos	NPM
Za. 19 & Zo. 20 okt.		'Dag van de Trage Weg'	Trage Wegen vzw
Za. 19 okt.	om 14 u.	'Dag van de Trage Weg': Zoektocht & sprookje langs nieuwe 'trage weg' in de omgeving van het Groenhovebos	NPT
Zo. 20 okt.	om 10 u.	Proeven van de herfstfeer in 'De Kleiputten'	NPM
Zo. 20 okt.	om 13.45 u.	Herfstwandeling 'Ruimte Diksmuide': van Pervijze naar Stuvetjes door de polders	RD
Za. 26 okt.	om 13 u.	Paddenstoelen in het Polygoonbos	NPKDR
Zo. 27 okt.	om 14 u.	Paddenstoelenwandeling in het Vijverbos	NPKGS
Za. 2 nov.	om 18 u.	Groenhove by night	NPT
Do. 7 nov.	om 10.30 u. & 14 u.	Infomoment 'schenkingen en legaten'	NPGO&HD
Vr. 8 nov.	vanaf 19 u.	Roksemput Bie Nachte	NPGO&HD
Zo. 10 nov.	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 10 nov.	om 14 u.	Wandeling in het arboretum	NPR
Zo. 17 nov.	om 8.30 u.	Schelpenwandeling in Oostduinkerke	NPM
Zo. 17 nov.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 17 nov.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPGO&HD
Za. 23 & Zo. 24 nov.		'Dag van de Natuur'	Natuurpunt
Za. 23 nov.	vanaf 9 u.	'Dag van de Natuur' op 'De Hoge Dijken'	NPGO&HD
Za. 23 nov.	om 9 u.	Natuurwerkdag in 'De Kleiputten'	NPM
Za. 23 nov.	om 14 u.	Wilgen knotten in 'De Swal'	NPR
Za. 30 nov.	om 20 u.	Voordracht 'Beestenboel' door Dirk Draulans	NPGO&HD
Zo. 1 dec.	om 14 u.	Boomplantactie Krommebeekbos	NPM
Za. 7 & Zo. 8 dec.	vanaf 9 u.	Optiekbeurs 'Sights of Nature'	extern
Zo. 8 dec.	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 8 dec.	om 9 u.	Ganzentocht	NPGO&HD
Zo. 8 dec.	om 15.45 u.	De Swal & de Koekelareberg	NPR
Zo. 15 dec.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPT
Zo. 15 dec.	om 9 u.	Watervogeltelling	NPGO&HD
Zo. 22 dec.	om 13 u.	Winterwandeling in de polders rond Oostkerke	NPM
Zo. 29 dec.	om 10 u.	Glühweinwandeling over het Fonteinpad	NPT
Vr. 3 jan.	om 13.30 u.	Timmer- en doeactiviteit	NPM
Vr. 10 jan.	om 19.30 u.	Algemene ledenvergadering met nieuwjaarsreceptie	NPM
Zo. 12 jan.	vanaf 9 u.	Familiewerkdag in het Groenhovebos	NPT
Zo. 12 jan.	om 14 u.	Uitwaaien op het Rozendaal Wandelpad	NPR
Za. 18 jan.	vanaf 18 u.	Spaghettivond t.v.v. aankoopproject Groenhove	NPT

Verdere info en praktische afspraken vind je middenin deze 'knotwilg'.
De laatste info & eventuele wijzigingen vind je terug in onze gratis maandelijkse nieuwsbrief 'De Groene Flits'.
Geïnteresseerd? Stuur een mailtje naar peterlemmens@natuurpunt.be.